Gemeente Heerde

cittaslow

2021 Voorjaarsnota en Perspectiefnota 2022-2025

www.heerde.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave **3**
Inleiding **5**
Meerjarenperspectief **6**
Beleidsmatige ontwikkelingen per programma **7**
Visie en verantwoording college **16**
Risicoparagraaf **19**
1. Bestuur **21**
Bestuur 22
Veiligheid 24
2. Bedrijfsvoering **26**
Financiën 27
Uitvoering Grondbeleid 28
Burgerzaken 29
Basisregistratie 30
Streekarchivariaat 31
3. (Openbare) ruimte, ondernemen en wonen **32**
Duurzaamheid 33
Economie 34
Toerisme 36
Bouwen en wonen 37
Ruimtelijke ontwikkeling 39
Accommodaties 41
Gebiedsontwikkeling 43
Beheer en Onderhoud 44
Bosbeheer 49
4. Sociaal maatschappelijk **50**
Preventie 51
Onderwijs en Educatie 52
Onderwijshuisvesting 53
Kunst, cultuur en media 54
Sport 56
Accommodaties SMV 57
STIP 59
Informatie en toegang sociaal domein 60
Jeugdhulp individuele voorzieningen 61
Jeugdhulp overige voorzieningen 63
Participatie en Werk 65

Inkomen 66
Wmo maatwerkvoorzieningen 68
Wmo algemene voorzieningen 70
Overzicht overhead 73
Algemene dekkingsmiddelen 78
Onvoorzien 81
Meerjareninvesteringplan 2022-2025 82
Financiële kaders 83
Detailoverzicht mutaties per categorie 89
Afkortingenlijst 95

Inleiding

Aanleiding

Leeswijzer

In dit document zijn de voorjaarsnota en perspectiefnota **volledig geïntegreerd**. De bij- en aframingen 2021 hebben allemaal betrekking op de voorjaarsnota; de bij en aframingen voor de jaren 2022-2025 hebben betrekking op de perspectiefnota. Bij de diverse onderdelen worden deze mutaties naast elkaar in tabelvorm weergegeven. Tevens worden de realisatiecijfers uit 2020 en de budgetten van de primitieve begroting 2021 getoond.

Bij het onderdeel **'Meerjarenperspectief'** zijn de bijstellingen van de budgetten in categorieën onderverdeeld. Bij de toelichtingen op de budgetbijstellingen bij de diverse onderdelen is het nummer van de desbetreffende categorie aan het eind van de regel tussen haakjes weergegeven.

Bij de **'Risicoparagraaf'** zijn ontwikkelingen genoemd waarvan nog geen financiële vertaling is te maken en/of bestuurlijke besluitvorming vereist is. De verschillende (programma)onderdelen bevatten toelichtingen op iedere budgetaanpassing. Het boekwerk wordt afgesloten met een **'Investeringsplan'** en een uiteenzetting van de **'Financiële kaders'.**

Tenslotte: De bedragen zoals deze zijn opgenomen in dit document kunnen tot verwarring leiden. Een positief bedrag betekent een uitgaaf (nadeel); een negatief bedrag is een inkomst (voordeel).

Meerjarenperspectief

Meerjarenraming

De basis voor die meerjarenperspectief zijn de ramingen 2021-2024 zoals verwerkt in de programmabegroting 2021. deze ramingen zijn geactualiseerd op basis van het principe 'realistisch ramen'. Dit houdt in dat alle (exploitatie)budgetten onder de loep zijn genomen en zijn afgezet tegen de laatste inzichten. Tevens is de (meerjaren)investeringslijst geactualiseerd.

De uitkomst van bovenstaande werkwijze heeft geresulteerd in een groot aantal (budget)bijstellingen. Deze bijstellingen zijn uitgesplitst in een 5-tal categorieën namelijk:

1. Onvermijdbare en niet beïnvloedbare meerkosten;
2. Meerkosten met 'eigen' dekking;
3. Realistische meerkosten;
4. Meerkosten met karakter 'nieuw beleid' of 'wensen' (overige claims);
5. Meerkosten die zijn te relateren aan de coronacrisis.

In onderstaand overzicht is het saldo van elke categorie opgenomen.

Begrotingssaldi vorige meerjarenraming	-100.683	-161.547	-212.290	-311.207
Meerkosten actualisering investeringen		2.509	8.213	9.574
1. Onvermijdbare / niet beïnvloedbare meerkosten	-268.752	-194.815	119.941	53.475
2. Meerkosten met 'eigen' dekking	0	0	0	0
3. Realistische meerkosten	178.478	-103.579	-97.205	-108.493
Nieuw beleid collegeprogramma	-86.500	-92.300	-92.300	-92.300
Totaal beschikbaar voor nieuw beleid	**-277.457**	**-549.732**	**-273.641**	**-448.951**

Beleidsmatige ontwikkelingen per programma

Onderstaand worden per programma de belangrijkste beleidsmatige ontwikkelingen – landelijk, regionaal of lokaal- voor de komende jaren beschreven.

1. Bestuur

Bestuurlijke samenwerking
De gemeente Heerde maakt deel uit van twee belangrijke strategische regio's: Regio Zwolle en Cleantech Regio. Beide regio's hebben hun ambities vertaald in strategische agenda's. Aan deze ambities zal de komende jaren uitvoering worden gegeven. Daarbij komt dat beide regio's met het rijk een regiodeal hebben afgesloten. Deze regiodeals zijn een impuls voor de realisatie van de strategische ambities, maar vragen van alle deelnemers ook inzet.
De Gelderse gemeenten die behoren tot de Regio Zwolle hebben de handen ineen geslagen en hebben tezamen met de provincie Gelderland een Investeringsagenda opgesteld. Daarmee is opvolging gegeven aan het rapport van de verkenners over de Kop van de Veluwe. In het voorjaar 2021 heeft uw raad dit rapport besproken en het college ruimte gegeven de aanbevelingen uit het rapport ter hand te nemen. Behalve de Investeringsagenda worden ook de mogelijkheden tot ambtelijke samenwerking op gebied van bedrijfsvoering met de betreffende gemeenten verkend.
Zowel in de Investeringsagenda als samenwerking bedrijfsvoering staat telkens de inhoudelijke opgaven centraal, zodat per onderwerp wordt gekeken welke regionale partners willen aanhaken (coalition of the willing). Voor bedrijfsvoering kunnen daarvoor ook andere gemeenten worden uitgenodigd.

Bestuurscultuur
Tijdens de vaststelling van de Communicatievisie door uw raad eind 2020 is de bestuurlijke behoefte uitgesproken om aandacht te schenken aan onze bestuurscultuur. Dit naar aanleiding van enkele publicaties in de pers. Deze behoefte was aanleiding om de Rekenkamercommissie te verzoeken om haar onderzoek naar inwonersparticipatie uit te breiden. De Rekenkamercommissie heeft hiermee ingestemd en zal naar verwachting rond het zomerreces haar onderzoeksresultaten inclusief haar bevindingen over de bestuurscultuur presenteren.

Veiligheid
De laatste jaren laten een positieve trend in onze veiligheidscijfers zien. We koesteren deze ontwikkeling, maar blijven in samenspraak met de politie alert. De brandweer is ondergebracht bij de veiligheidsregio. Inmiddels is duidelijk geworden dat de grootschalige bezuinigingsoperatie consequenties zal hebben voor het lokale duikteam. De komende periode wordt duidelijk hoe de voorgenomen bezuinigingen uitwerken. De brandweerkazerne in Wapenveld zal op termijn verplaatst worden en onderdeel gaan vormen van de nieuw te bouwen MFA. De kazerne zal dan weer aan de eisen van deze tijd voldoen.

Inwonersparticipatie/ Democratische vernieuwing
Begin 2021 heeft het college ingestemd met de participatievisie. Deze visie is vervolgens besproken in uw raadscommissie waarbij is aangegeven dat eerst het onderzoek van de Rekenkamercommissie wordt afgewacht alvorens de visie –al dan niet aangepast naar aanleiding uitkomst onderzoek Rekenkamercommissie- ter vaststelling aan uw raad wordt voorgelegd.
Ondertussen is er geen sprake van stilstand. Ondanks dat de coronapandemie het voeren van participatietrajecten heeft bemoeilijkt resp. soms heeft uitgesteld, worden inwoners bij concrete onderwerpen nadrukkelijk betrokken om hun input te leveren. Daarbij komt ook dat we begin 2021 het digitale participatieplatform Citizenlab zijn gaan gebruiken. Dit platform ondersteunt ons om inwoners op een moderne, digitale wijze te betrekken bij onze plannen.

Dienstverlening
Onze doelstelling is om onze dienstverlening vriendelijk, betrokken, adequaat, tijdig en deskundig te laten zijn. Er is een visie in voorbereiding hoe we deze doelstellingen willen realiseren en hoe we op het gewenste niveau komen en blijven waarbij onze dienstverlening zowel digitaal als fysiek plaats zal blijven vinden om aan te sluiten bij de behoefte van de klant.

2. Bedrijfsvoering

Financiën
Het perspectief voor de komende jaren is om een blijvende gezonde financiële huishouding te houden. Een belangrijke ontwikkeling is de aanstaande herverdeling van het gemeentefonds en de realisatie van de ingezette bezuinigingen voor de komende jaren. Afhankelijk van realisatie en uitkomsten zal bijsturing moeten plaatsvinden.

Control
De implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording is onderhanden. Met het demissionair worden van het kabinet is het nog onduidelijk of implementatie plaatsvindt ingaande boekjaar 2021 of 2022.

Belastingen
De invoering van de Omgevingswet heeft zijn effect op de legesverordening en het proces m.b.t. de inwinning van de objectgegevens. De invoeringsdatum was 1-1-2021 en is uitgesteld. De nieuwe inwerkingtredingdatum is 1-7-2022. Een andere belangrijke verandering is dat de precariobelasting op ondergrondse leidingen met ingang van belastingjaar 2022 is vervallen.
Voor de herziening van het gemeentelijk belastinggebied liggen de onderstaande 3 beleidsopties voor die landelijk nader worden onderzocht:
- Een verruiming van het gemeentelijk belastinggebied (het gemeentefonds neemt met hetzelfde bedrag af);
- Een verbreding van de belastinggrondslag voor de OZB;
- Modernisering en uitbreiding van de overige gemeentelijke belastingen, door deze af te stemmen op actuele maatschappelijke opgaven.
Implementatie is voorzien vanaf 2023 of later. Bestuurlijk volgen wij de ontwikkelingen en neem u als raad hierin mee.
Landelijk doen zich een aantal ontwikkelingen voor die een aanzienlijke inspanning en effect kunnen hebben op onze automatisering. Denk hierbij aan een wijziging in de rechtsbescherming bij een tegengesteld belang m.b.t. de WOZ-waarde (huurder versus eigenaar; 2021-2022) en de invoering samenhangende objectenregistratie (samenvoeging WOZ, BAG en BGT; 2021-2025).

Inkoop
In 2020 is gestart met een onderzoek om te bezien of het haalbaar is om het manifest verantwoord inkopen te ondertekenen. Het manifest verondersteld dat de gemeente zichzelf aan de voorkant doelen stelt t.a.v. circulariteit en duurzaamheid en dat zij hierover verantwoording aflegt. Het onderzoek is nog niet afgerond. Wel is de gedachte van het manifest toegepast binnen een aantal aanbestedingen. Zo zijn er aan de voorkant van deze aanbestedingen (koffie en thee; sanitaire voorzieningen) doelen gesteld en ge-evalueert. De minimumeisen t.a.v. MVI (gesteld door de Rijksoverheid) passen we hierbij toe. De eisen vanuit het manifest reiken verder. Zo is er naast de omschrijving van al onze doelen eveneens een jaarlijkse verantwoording vereist.
Het afgelopen jaar is een werkgroep actief geweest om onze gemeente Fairtrade gemeente te laten worden. Inmiddels is het verzoek om te komen tot een Fairtrade gemeente ingediend. Zodra de toets is doorstaan mogen wij onszelf Fairtrade gemeente noemen en het keurmerk gebruiken. Nadat het keurmerk is toegekend blijft de werkgroep actief. De titeluitreiking is daarmee geen eindstation en blijvende aandacht is noodzakelijk. Activiteiten die ondernomen kunnen worden zijn bijvoorbeeld het jaarlijks organiseren van evenementen, het up-to-date houden van een webpagina en het creëren

van mediagelegenheden. Periodiek dient de titel te worden herbevestigd. Bij het opnieuw aanvragen van de titel wordt er o.a. gekeken naar wat er het afgelopen jaar is georganiseerd en wat er in de planning staat. Uitgangspunt is dat onze inkopen hierop zullen worden afgestemd.

Basisadministraties
Met de komst van de nieuwe Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) worden de verschillende basisadministraties met een geo-component stap voor stap op elkaar aangesloten om zo op termijn deze informatie voor een groot publiek beschikbaar te maken. Vanuit het ministerie wordt daarvoor de samenhangende object registratie (SOR) ontwikkeld. Niet alleen geo-informatie zal in de toekomst buiten de muren van de gemeente te benaderen zijn. Binnen de beperkingen van informatieveiligheid en privacy zal meer en meer informatie te raadplegen zijn om de transparantie van de gemeentelijke organisatie te vergroten.

Streekarchief
In samenwerking met onze partners in het Streekarchief (Hattem en Epe) wordt invulling gegeven aan de verplichting om gebruik te maken van een e-depot. Het is nadrukkelijk de bedoeling om te kijken of we bij de uiteindelijke oplossing kunnen samenwerken met meer partners of samenwerkingsverbanden.

3. Ruimte, Wonen en Ondernemen

Omgevingswet
De Omgevingswet is opnieuw uitgesteld en wordt per 1 juli 2022 van kracht. De invoering van de Omgevingswet heeft ook gevolgen voor onze processystemen. Hieraan wordt volop gewerkt. Het participatietraject voor de Omgevingsvisie is na de onderbreking vanwege corona voortgezet. De vijf principes, zes kernkwaliteiten en negen opgaven van de omgevingsvisie zijn (binnenkort) vastgesteld en wat dit betekent voor onze drie gebieden in de gemeente die wij onderscheiden. We kijken daarbij naar de toekomst: hoe ziet Heerde er in 2040 uit? Vaststelling van de omgevingsvisie is voorzien voor het eerste kwartaal van 2022.

Recreatie & Toerisme
Binnen de agenda van de Veluwe Alliantie "De Veluwe op 1" werken we als partners samen aan de uitdagingen en beleidsopgaven voor de Veluwe die moeten leiden tot een kwalitatief goed en duurzaam voorzieningenniveau en een goede balans tussen het economisch belang van de sector en behoud en versterking van de natuurlijke kwaliteiten van het gebied.
Voor de marketing en promotie werken we samen met Visit Veluwe als onderdeel van het samenwerkingsverband Veluwe-Arnhem-Nijmegen en met "Visit Heerde" die invulling geeft aan het lokaal gastheerschap.

Duurzaamheid
De RES 1.0 van de Cleantech regio is vrij gegeven voor inspraak. Er is een regionale zonne-ladder uitgewerkt die een afwegingskader biedt in welke gebieden zonneparken wel of niet gewenst zijn. Windenergie blijft een uitdaging die verder wordt uitgewerkt in de ontwikkelagenda. Besluitvorming door de raad van de RES is voorzien in de tweede helft van 2021. Tegelijk met het regionale spoor beginnen we halverwege 2021 met een lokale vertaling hiervan door het maken van een uitnodigingskader energie (waar gaan we duurzame opwek mogelijk maken) en een transitievisie warmte (wanneer gaan onze wijken van het gas af). Voorsorterend op dit laatste zetten we ook intensief in op informatievoorziening rondom woningverduurzaming en isolatie, onder meer vanuit de RREW. Dit doen we samen met Triada, Heerde Energiek en het Regionaal Energieloket. Tenslotte zetten we bij onze bedrijventerreinen in op energiebesparing en het stimuleren van elektriciteitsopwekking op daken vanuit het spoor van Toekomstbestendige Bedrijventerreinen.
Klimaatadaptatie is de tweede pijler van duurzaamheid. Het Regionaal (klimaat) Adaptatie Plan dat is vastgesteld wordt uitgewerkt naar gemeentelijke mogelijkheden en

kansen worden benut bij herstructurerings- en ontwikkelingsopgaven.
Het Actieplan Heerde Circulair is de onderlegger voor bestaande en op te pakken acties, Communicatie gericht op bewustwording speelt daarbij een belangrijke rol. In onze organisatie zetten we stappen naar een gemeente zonder afval. Maar het is ook het adagium voor het gemeentelijke beleid op dit punt. Dit betekent dat waar mogelijk stimuleren dat overgebleven materialen ingezet worden voor hergebruik, Dat kunnen we niet alleen als gemeente. Het is daarom ook een voortdurend gespreksonderwerp met andere lokale en regionale partijen.

Afvalstoffen
Onze ambitie bespreken we ook met de andere ROVA-gemeenten. ROVA heeft dit geconcretiseerd door aan te sluiten bij de landelijke VANG-doelstellingen. Daar voldoen we ruim aan, maar het kan nog beter. Maatregelen om het afval te verminderen, meer hergebruik en meer circulariteit maar ook extra handelingen om grondstoffen te scheiden en de introductie van een belasting op de verbranding van restafval, leiden niet tot kostenreductie voor de inwoner. Ondanks dat we het goed doen. Bovendien zijn we afhankelijk van de internationale markt voor grondstoffen, waardoor op dit moment de opbrengsten onder druk staan. Wij blijven hameren op afvalscheiding en afvalvermindering, omdat we dit belangrijk vinden maar ook om te zorgen dat inwoners minder meerkosten krijgen.

Recreatiezonering
De provincie zet in samenwerking met grondeigenaren en gemeenten in op recreatiezonering. Doel is om op die manier bij te dragen aan robuuste natuur op de Veluwe en ruimte te houden voor verschillende soorten beleving daarvan. Ook wij denken mee en komen bij u met voorstellen over onze bijdrage.

Stikstof
De discussie rond de invloed van de stikstofbeperking voor onze bouwopgaven en lopende initiatieven is nog lang niet afgerond. Momenteel vindt per initiatief een afweging plaats. De contouren van de mogelijkheden en onmogelijkheden moeten verder worden op een hoger niveau dan de gemeente worden uitgewerkt en vertaald worden voor onze gemeente.

Lelystad
Zorg is en blijft de indeling van het luchtruim, de opening en het moment van opening van de luchthaven Lelystad. Wij geven invulling aan de motie van de raad om in beeld te brengen wat de gevolgen zijn voor onze gemeente en onze inwoners als vliegveld Lelystad geopend wordt voor groot handelsverkeer.

Wonen
In onze woonagenda hebben we een stevige opgave om (sociaal) wonen meer en beter mogelijk te maken.
Vanuit de samenleving zien we een goed aanbod aan initiatieven hiervoor. Een duidelijke gemeentelijke visie op in- en uitbreidingslocaties draagt hieraan bij. Hierover zijn we met u als raad in gesprek.
Ook de regionale woonagenda van de CTR zet fors in op woningbouw de komende jaren. Er wordt voor de periode 2020–2040 ingezet op in totaal 40.000 woningen. Hiervoor wordt in de komende periode een verstedelijkingsstrategie uitgewerkt.
Daarnaast nemen we ook deel met de gemeenten van de Kop van de Veluwe aan de verstedelijkingsstrategie voor de regio Zwolle. De uitwerking hiervan start ook op korte termijn.

Centrumontwikkeling Heerde
Op 16 april 2021 is de samenwerkingsovereenkomst met de ontwikkelaar voor het centrumplan getekend waarmee aan de ontwikkeling van meerdere locaties (voormalige gemeentewerf, ABN Amro, groenteboer en pand Van Setten Van Loenen) een slinger kan worden gegeven. Voor de verdere uitwerking van de verdere planuitwerking van de locatie gemeentewerf is wordt de raad in juni 2021 gevraagd om een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld.

Eikenprocessierups, exotenbestrijding en biodiversiteit.
De komende jaren zal de bestrijding van de eikenprocessierups en de Japanse duizendknoop een (financiële) inspanning van ons blijven vergen zonder dat wij de aanwezigheid volledig kunnen terugdringen. Tegelijkertijd willen we ook uitvoering geven aan het behouden van de kwaliteit en vergroten van de biodiversiteit in onze gemeente. Zo doen we mee aan het project Gemeenten adopteren soorten van IVN Gelderland en hebben we de egel en het blauwtje geadopteerd. Voor de uitvoering van de regeling landschap en biodiversiteit van de provincie zijn en worden projecten gestart in samenwerking met bewoners om het verhogen van de biodiversiteit binnen de gemeente Heerde te stimuleren. Ook willen wij een keuze maken hoe wij ons groenafval duurzamer kunnen laten verwerken. Daarbij zijn we wel afhankelijk van de medewerking van de omgevingsdienst.

Verkeer- en vervoerplan
De actualisatie van het Gemeentelijke Verkeer- en Vervoerplan (GVVP) heeft vanwege de coronamaatregelen vertraging opgelopen maar staat op de rol voor vaststelling. Daarbij wordt aangesloten bij het landelijke Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 'Veilig van deur tot deur'. Een belangrijke pijler in het SPV is de keuze voor risico gestuurd verkeersveiligheidsbeleid en de 'Visie voor een bereikbaar Gelderland'.

Mobiliteit
Mobiliteit wordt een steeds belangrijker onderwerp op de regionale agenda, daarbij gaat de aandacht met name uit naar de duurzaamheidsaspecten. Zo komen er steeds meer laadpalen in de openbare ruimte die door derden bekostigd worden.
De middelen om de mogelijkheden voor een fietssnelweg (F50) van Apeldoorn naar Zwolle en dan met name het gedeelte Epe-Zwolle te onderzoeken zijn beschikbaar gesteld door Cleantech Regio en Regio Zwolle. Als dit onderzoek is afgerond, wordt u als raad geïnformeerd over de uitkomsten en de keuzemogelijkheden over het vervolg.

Rioleringsplan
De gevolgen van het eind 2021 vast te stellen Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) voor de verschuldigde rechten door inwoners kunnen we bij het opmaken van dit meerjarenperspectief nog niet schetsen. We borduren voort op de beleidskeuzes in het Afvalwaterketenplan dat wij destijds met Hattem en Oldebroek en het waterschap hebben opgesteld. Omdat we samenwerken in het SWOV (Samenwerking Water Oost Veluwe) met de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Epe en Voorst, maken we geen gezamenlijk plan met de H2O gemeenten. Binnen het SWOV heeft iedere gemeente een eigen plan.

Investeringen
Conform de toezegging aan de raad is op de investeringslijst onder andere een bedrag geraamd voor de Rooboerskamp als de werkzaamheden rond de locatie voormalige Willem Alexander School zijn afgerond. Of deze middelen voldoende blijken te zijn is nog niet bekend. Immers de gesprekken met de bewoners moeten nog plaatsvinden.

4. Sociaal maatschappelijk

Steun en Informatie Punt (STIP)
De gemeente Heerde heeft ervoor gekozen om in het sociaal domein met de ketenpartners de transformatie te maken binnen de aanpak 0-100+ via een samenwerking in één locatie voor 0-100. Hierbij werken de medewerkers, zowel gemeentelijk als in dienst bij ketenpartners, samen onder gemeentelijke aansturing. Hierdoor kunnen we sneller inspelen op de snel veranderende samenleving en de behoeftes die hier aangegeven worden. We werken vanuit een normaliserende probleemgerichte aanpak waarbij eigen kracht en samenredzaamheid centraal staan. De centrale locaties in Heerde en Wapenveld zullen herkenbare plekken zijn waar inwoners laagdrempelig terecht kunnen voor vragen en ondersteuningsmogelijkheden. De locatie in Heerde is vanaf december 2020 in gebruik voor de aanpak 0-100+. Samen met inwoners is gekozen voor de naam STIP. In 2021 werken we aan de verdere

professionalisering en samenwerking, en bekendheid van STIP bij onze inwoners en ketenpartners.
Voor Wapenveld is de ontwikkeling van STIP onderdeel van de nieuw te realiseren multifunctionele accommodatie.
Met de realisatie van STIP zetten we een belangrijke stap in het vormgeven van de transformatie. De komende jaren werken we aan de versterking en doorontwikkeling van deze aanpak. Ook vragen de ontwikkelingen in het zorg- en ondersteuningslandschap om aanvullende kaders voor verdere doorontwikkeling. Daarbij kan worden gedacht aan doorontwikkeling op het gebied van preventie en vroegsignalering, samenredzaamheid, meedoen en het werken vanuit inwonersperspectief. In het ontwikkelen van het kaderdocument 2022-2026 voor het sociaal domein wordt gehoor gegeven aan de behoefte aan aanvullende kaders.
Daar waar mogelijk zal er gewerkt worden met concrete doelstellingen en bijbehorende indicatoren waarmee we resultaten kunnen meten.

Algemene voorzieningen
De algemene voorzieningen op het gebied van de Wmo zijn vanaf 2021 zoveel mogelijk geïntegreerd in STIP. Naast de preventieve en welzijnsactiviteiten bieden we ook lichtere ondersteuningsmogelijkheden in de vorm van dagbesteding en individuele begeleiding vanuit STIP. Uitgangspunt daarbij is dat onze inwoners zo lang mogelijk kunnen meedoen in onze samenleving. Daar waar meer of specifieke expertise nodig is wordt er binnen STIP makkelijk op- en afgeschaald naar maatwerkconstructies.
Huishoudelijke hulp is buiten STIP geregeld in een laagdrempelige algemene voorziening. De huishoudelijke ondersteuning wordt vanuit lokale zorgaanbieders aangeboden. Met de invoering van het abonnementstarief Wmo, stijgende tarieven en toenemende vergrijzing stijgen de kosten voor huishoudelijke ondersteuning. Toenemende kosten waarvoor vanuit de rijksoverheid tot nu toe geen compensatie is geboden. Binnen de huidige wetgeving zijn de mogelijkheden om uitgaven te verminderen echter zeer beperkt. Begin 2021 zijn we een pilot huishoudcoach gestart waarmee we verwachten de instroom van nieuwe klanten te beperken. In afwachting van landelijke ontwikkelingen en financiën wordt huishoudelijke ondersteuning in 2022 en 2023 nog via een algemene voorziening geboden. In aanvulling op de huishoudcoach zetten we, binnen de wettelijke mogelijkheden, maatregelen in om kostenstijging te beperken. Ook hier blijft ons uitgangspunt om inwoners zoveel mogelijk zelf huishoudelijke taken te laten uitvoeren waar men dat kan.

Vrijwilligers en Mantelzorgers
De rol van informele zorg wordt steeds belangrijker in onze samenleving. We willen de mensen die deze informele zorg verlenen, vrijwilligers en mantelzorgers, zo goed mogelijk ondersteunen. Hierbij staat evenwicht tussen draagkracht en draaglast centraal. Door samenwerking met het vrijwilligersplatform en door gebruik te maken van de mantelzorg- en vrijwilligerscoördinator kunnen we steeds gerichter ondersteuning inzetten en toepasselijk ondersteunen daar waar nodig is. Ons beleid is erop gericht om bewust aandacht te geven aan betere informatievoorziening die past bij behoeften en daarbij vroegtijdig signalen en ideeën op te halen om ondersteuning effectief in te kunnen zetten.

Jeugd
We blijven ons richten op het realiseren van een gezond en positief opvoedklimaat, passende ondersteuning voor kinderen en gezinnen waarbij aangesloten wordt bij de leefwereld, en alle kinderen gaan naar school en kunnen meedoen in de samenleving. We zetten hierbij in op het beheersbaar houden van de budgetten. In 2019 is een GZ-psycholoog toegevoegd aan Team Jeugd om de indicaties, van vooral de huisarts, te doen terugdringen. In 2019 hebben we hier al een voorzichtige positieve ontwikkeling geconstateerd en heeft dit zich in 2020 verder ontwikkeld. In 2021 voegen we een extra gezinscoach toe aan STIP Jeugd en Gezin. Hiermee hopen we dat het aantal opgepakte casussen binnen STIP stijgt en het aantal verwijzingen naar duurdere maatwerkvoorzieningen daalt.
Ook monitoren we het aantal voorzieningen dat wordt afgegeven met de daarbij

behorende kosten, zodat we op tijd in kunnen grijpen als dit uit de pas dreigt te lopen. Dit wordt ook op regelmatige basis besproken met de toegangsmedewerkers.
De Coronacrisis heeft ook haar effect op het gebied van Jeugd. We zien al een toename in zorgkosten en het aantal voorzieningen die zijn afgegeven sinds eind 2020. Dit heeft te maken met uitgestelde zorgkosten. Dit omdat de huidige trajecten van kinderen in zorg niet altijd (optimaal) doorlopen konden worden. De zorgtrajecten lopen hierdoor langer door waardoor er meer herindicaties moeten worden afgegeven. Onduidelijk is nog hoe groot dit volume zal zijn en ook in welke mate we hiervoor gecompenseerd gaan worden door het Rijk. Dit kan gevolgen hebben voor de (beleids)doelen die we de komende jaren willen bereiken en/of de stijgende zorgkosten.

Werk en Inkomen
De komende jaren zullen we voor Participatiewet Werk en Inkomen de ingezette lijn van onze dienstverlening voortzetten. We bewaken de invloed van de Coronacrisis op de plaatsingen van werkzoekenden en de (mogelijke) groei van het aantal bijstandsuitkeringen. We anticiperen hierop door alternatieve dienstverlening in te zetten zoals het online aanbieden van cursussen, initiatieven vanuit de regio (FactorWerk Leert Door & FactorWerk Werkt door) en heroriëntatiegesprekken voor ZZP'ers die getroffen zijn door corona. Speciale aandacht is er voor de groep statushouders die uitkeringsgerechtigd is, van onze re-integratiekandidaten is dit 40% dus wij zullen hier blijvend inzet op blijven plegen om ook deze groep richting de arbeidsmarkt te begeleiden. Ook zetten we de komende jaren in op armoedebestrijding. Het plan van aanpak Armoedebestrijding en schulddienstverlening wordt uitgevoerd zoals gepland waarbij er meer prioriteit ligt op interventies die mensen met financiële problemen stimuleren zich te melden bij de gemeente, zoals vroegsignalering en communicatie.

Basismobiliteit/vervoer
Het leerlingenvervoer is, evenals het dagbestedings- en jeugdwetvervoer, meerjarig begroot met als uitgangspunt de begroting van PlusOV. De voor 2020 en verder doorgevoerde bezuinigingen bij PlusOV en reële toerekening per vervoersstroom hebben hun weerslag op deze posten. In positieve zin voor het leerlingenvervoer, in negatieve zin voor het dagbestedings- en jeugdwetvervoer. Dit zogeheten routegebonden vervoer is een open eindfinanciering. De gemeente heeft een vervoersplicht als de aanvrager aan de voorwaarden van de daarvoor bedoelde regelgeving voldoet. In het leerlingenvervoer wordt gekeken of leerlingen via het project De Reiskoffer geleid kunnen worden naar zelfstandig reizen. Hiervoor is een subsidie van de provincie beschikbaar. Dit project zou in 2020 starten, maar door de Coronapandemie is dit stopgezet. In het tweede kwartaal 2021 zijn de gesprekken hierover weer gestart en wordt gekeken of het project nog voor de start van het nieuwe schooljaar kan worden uitgerold.

Sport
Er ligt een lokaal sport- en beweegakkoord. Dit akkoord is opgesteld om zo nog meer inwoners van jong tot oud in onze gemeente te stimuleren om in beweging te komen en bewust te maken van de positieve impact van sport en bewegen.
Nadat het akkoord in 2020 is ondertekend, zijn we in 2021 toegekomen aan de uitwerking van dit akkoord. In 2021 is ook de regionale samenwerkingsagenda sport en bewegen Noord-Veluwe vastgesteld. Deze samenwerkingsagenda heeft als doel om de samenwerking in de regio te optimaliseren op het gebied van diverse, lokaal overstijgende, sport en beweegdoelstellingen. In 2022 en verder zal door middel van een kerngroep met onderliggende werkgroepen per thema verder uitwerking gegeven worden aan zowel het lokale sport- en beweegakkoord als de regionale samenwerkingsagenda.

Onderwijs
In 2020 is het Integrale Huisvestingsplan Onderwijs opgesteld, inclusief de bijbehorende investeringen voor de komende jaren. Dit plan is in 2021 vastgesteld, waarna er daadwerkelijk invulling aan is gegeven. Een groot aantal scholen is gebouwd in de jaren '60 en '70 van de vorige eeuw en zijn technisch gezien aan vervanging toe.

Accommodatiebeleid
In 2021 wordt de Kadernota Accommodatiebeleid 2017-2020 geëvalueerd. De uitkomst

van deze evaluatie zal worden voorgelegd aan college en raad. In 2022 zal een nieuwe kadernota accommodatiebeleid volgen, waarin de uitgangspunten uit het evaluatiedocument worden meegenomen.

Cultuurplein/bibliotheek
Het Cultuurplein heeft een belangrijke rol in Heerde, is zichtbaar in het sociale domein, verbindend op gebied van culturele partijen en het Platform Kunst en Cultuur. Daarnaast zorgt Cultuurplein voor een goed en passend cultureel aanbod.
De bibliotheek is vanzelfsprekend een belangrijke basisvoorziening, inspiratiebron en ontmoetingsplek voor lezen, leren en informeren binnen onze gemeente. Bestrijding van laaggeletterdheid is één van de actuele thema's waarbij we de bibliotheek hard nodig hebben.

MFA Centrum Wapenveld
Potentiële gebruikers van het MFA in het centrum van Wapenveld zijn samen met ambtelijk medewerkers druk bezig om te komen tot een definitief ontwerp voor de MFA. Uw raad heeft daarvoor het voorbereidingskrediet vastgesteld. Besluitvorming over de realisatiefase is eind 2021/begin 2022 voorzien. In dit meerjarenperspectief is wel inzicht gegeven in de verwachte meerkosten maar zijn de bedragen nog niet verwerkt in het financiële perspectief.

Beheerstichting De Heerd
Momenteel lopen er gesprekken met de Beheerstichting en de andere betrokken partijen om te komen tot duurzame oplossingen in het beheer van De Heerd. Onderdeel van dit traject vormt een onderzoek naar de verbreding van de rol van de Beheerstichting. Hierbij valt te denken aan een uitbreiding naar het beheer van andere accommodaties (bijv. Faberhal en Rhijnsberg). De uitkomsten van dit onderzoek zullen binnenkort bestuurlijk op tafel komen en zullen na verwachting voor de gemeente budgettaire consequenties hebben.

5. Overhead

Personeel
Een belangrijk speerpunt voor de komende jaren is om aantrekkelijk te blijven op de arbeidsmarkt. Ook wij merken dat de arbeidsmarkt krap is wat betekent dat wij concurrerend en interessant moeten blijven voor werkzoekenden. Hier spelen we ook in door te zorgen voor goede arbeidsvoorwaarden en omstandigheden en door het werken met Young Potentials. Als gevolg van de pandemie vraagt de mentale en arbo technische ondersteuning extra aandacht.

ICT
Om te kunnen blijven voldoen aan de (wettelijke) eisen voor de interne en externe informatievoorziening, is gezamenlijk door-ontwikkelen noodzakelijk. Het gaat enerzijds om de inrichting en ontwikkeling van centrale (expert) teams in H2O verband om de kwetsbaarheid te verlagen en de kwaliteit te verhogen. Waar nodig wordt hierbij tijdelijk een beroep gedaan op externe expertise. De optie om de H2O samenwerking op het gebied van automatisering en informatisering uit te breiden met Nunspeet en Elburg wordt onderzocht. Anderzijds om de inrichting en ontwikkeling van gezamenlijk opdrachtgeverschap aan de kant van de gemeenten vorm te geven zodat de ontwikkeling van de informatievoorziening in de pas loopt met de visie, doelstellingen en gewenste inrichting van processen van de gemeentelijke organisaties. Beide "krachten" zijn nodig in het verder bouwen aan een robuuste en beheersbare informatievoorziening. Het ontwikkelen van een informatievoorziening moet gestructureerd, in samenhang en planmatig plaatsvinden. Het is onze ambitie om hieraan met een meerjarig informatiebeleidsplan invulling te geven. We kunnen met onze schaalgrootte niet alles en zullen duidelijke keuzes moeten maken in wat we wel, niet of later doen. Hiervoor hebben we een proces ingericht waarbij de ontwikkelagenda van de informatievoorziening volgt uit de diverse programma's van onze organisaties. Hierbinnen moeten we prioriteren aan de hand van criteria en doelstellingen. Door de

Corona maatregelen is er druk ontstaan om de ondersteuning van beeldbellen te verbeteren. Door extra middelen in te zetten zullen de benodigde upgrades hiervoor versneld uitgevoerd worden.

Visie en verantwoording college

In voorgaande paragrafen is het financiële meerjarenperspectief geschetst en bent u meegenomen in de beleidsmatige ontwikkelingen per programma. Deze ontwikkelingen leiden tot budgettaire claims/wensen cq. risico's.
Beiden komen in dit hoofdstuk samen en dan blijkt dat de budgettaire puzzel bij voorbaat niet eenvoudig te leggen is.
In deze paragraaf geven wij onze visie aan: op welke wijze willen wij in dit stadium met de verschillende beleidsambities en risico's in financiële zin omgaan.

Allereerst zijn er beleidsclaims die beperkt in omvang zijn en bovendien incidenteel van aard. Wij willen voor deze wensen de budgettair vrije ruimte in de Voorjaarsnota 2021 gebruiken. Het gaat om een eenmalig totaalbedrag van €155.000,- en betreft de wensen:

- Bijdrage aan project Toekomstbestendige bedrijventerreinen;
- Thema 75+1 jaar bevrijding;
- Onderzoek Lelystad Airport;
- Noodzakelijk onderhoud Villa Jacoba (in afwachting van te voeren bestuurlijke discussie over toekomst pand);
- Uitvoering arbobeleid.

Vervolgens hebben ons beleidswensen bereikt die qua financiële omvang dusdanig gering zijn, dat wij voornemens zijn die te faciliteren via het principe 'oud-voor-nieuw'. Dat betekent dat wij de overtuiging hebben dat binnen de bestaande begroting dekking kan worden gevonden. Het gaat dan om:

- Uitbreiding AED's;
- Project rookvrije generatie;
- Extra bijdrage aan Veilig Thuis.

Ook kan er sprake zijn van eventuele gemeentelijke investeringsbijdragen aan bepaalde politiek-bestuurlijke ambities. Deze bijdragen hebben ook een incidenteel karakter en vergen telkens afzonderlijke besluitvorming (door uw raad) op basis van separate voorstellen.
Het gaat dan om ambities die veelal onmiddellijk voortvloeien uit het huidige collegeprogramma, te weten:

- Centrumontwikkeling Heerde;
- Top Renderklippen;
- Herstel samenleving na corona.

Tenslotte zijn er beleidsambities en/of –risico's die een aanzienlijk structureel beslag leggen op de budgettaire vrije ruimte. Wij noemen:

- Uitvoering Integraal Huisvestingsplan Onderwijs;
- Realisatie Hof van Cramer Wapenveld;
- Meerkosten huishoudelijke ondersteuning;
- Uitvoering Communicatie/Participatievisie.

Hierbij vormt de ontwikkeling in de huishoudelijke ondersteuning een bepalende factor, omdat dit doorlopende, wettelijk verplichte uitgaven zijn. Wij hebben dus niet de keus deze kosten niet te nemen; dit in tegenstelling tot de overige genoemde ambities. Zoals bekend lopen de kosten van huishoudelijke ondersteuning door o.a. het van rijkswege opgelegde abonnementstarief sinds enkele jaren fors op. Doordat gemeenten hiervoor door het rijk op geen enkele wijze gecompenseerd zijn, resulteert dit erin dat gemeenten op de huishoudelijke ondersteuning budgettair leeglopen en financieel fors in problemen komen. Ondanks dat dit probleem veelvuldig en vanuit alle kanten bij het rijk is geadresseerd, heeft dit tot dusverre nog niet geleid tot enige tegemoetkoming.

<u>Beleidslijn huishoudelijke ondersteuning</u>
Vorig jaar heeft uw raad ingestemd met ons voorstel om de meerkosten Huishoudelijke

ondersteuning gedurende 2020 en 2021 ten laste te brengen van de algemene reserve. Hierdoor hadden we de gelegenheid om te komen tot een radicale beleidswijziging met als doel de oplopende kosten meer in overeenstemming te brengen met onze beschikbare bedragen. Parallel aan deze Perspectiefnota ligt het voorstel bij u voor met betrekking tot de Huishoudelijke ondersteuning 2022 en 2023. Uit dit voorstel blijkt dat de maatregelen voor een radicale beleidswijziging beperkt zijn en daarmee de financiële opbrengsten gering. Ook wordt aangegeven dat de verwachting bestaat dat het rijk na 2023 gemeenten tegemoet komt: extra geld of regelruimte, waardoor wordt aangenomen dat na 2023 ook onze financiële tekorten op huishoudelijke ondersteuning fors worden verlaagd. Gelet op deze ontwikkeling hebben wij voorgesteld om ook voor 2022 en 2023 de meerkosten ten laste van de algemene reserve te brengen. Overigens waren door de coronapandemie de meerkosten 2020 ten laste van de algemene reserve 50% lager dan geraamd.

Mocht onverhoopt blijken dat het rijk ook na 2023 niet over de brug komt, dan resteert ons niets anders dan fors in te grijpen in huishoudelijke ondersteuning en de grenzen van het toelaatbare op te zoeken of zelfs te overschrijden (andere cao, budgetplafond en/of inkomenstoets).

<u>Onze uitgangspunten</u>
Ondanks dat de meerkosten Huishoudelijke ondersteuning voor twee jaar (2022 en 2023) gedekt zijn (ten laste van de algemene reserve), blijft de ontwikkeling nadien vooralsnog onzeker.
Deze situatie is voor ons college aanleiding uw raad voor te stellen om –zolang er geen duidelijkheid is van het rijk over huishoudelijke ondersteuning resp. wij niet anderszins financieel worden tegemoetgekomen (o.a. Meicirculaire)-, wij terughoudend zijn in het nemen van onomkeerbare besluiten over andere structurele beleidsambities. Wij realiseren ons dat dit voornemen consequenties heeft. Enerzijds leidt deze financiële behoedzaamheid ertoe dat onze meerjarenraming gezond blijft. Anderzijds beseffen wij ons terdege dat uitstel van en/of fasering in andere beleidsambities maatschappelijk weerstand oproept. Ook realiseren wij dat daarmee de uitvoering van ons eigen collegeprogramma vertraging oploopt.
Niettemin wil ons college (financieel) realisme betrachten en onze financiële huishouding verantwoord achterlaten.

Samengevat kunnen onze uitgangspunten als volgt in onderstaande tabel worden weergegeven:

	2021	2022	2023	2024	2025
Totaal beschikbaar voor nieuw beleid	-277.457	-549.732	-273.641	-448.951	
IHP		p.m. (250.000)	p.m. (250.000)	250.000	250.000
Hof van Cramer		p.m. (225.000)	p.m. (225.000)	225.000	225.000
Communicatie / Participatievisie / Arbobeleid		p.m. (138.000)	p.m. (138.000)	138.000	138.000
Huishoudelijke hulp		485.000*	690.000*	p.m.	p.m.
Centrumontwikkeling		I**			
TOP Renderklippen			I**		
Herstel samenleving na corona	I***				
Overig nieuw beleid	155.000				

*Onderhoud Villa Jacoba					
*Thema 75 + 1					
*Toekomstige bedrijventerreinen (2X)					
*Uitvoering Arbobeleid					
Totaal	**-122.457**	**-549.732**	**-273.641**	**164.049**	**n.n.b.**

* tekort 2 jaar ten laste van algemene reserve vanuit de verwachting dat vanaf 2024 Rijk met aanvullend budget resp. ruimere regelgeving komt;
** betreft eventuele eenmalige investeringsbijdrage ten laste van algemene reserve;
***betreft eenmalige bijdrage ten laste van begroting 2021;
n.b. de 'kleine' beleidswensen ten laste van 'oud-voor-nieuw-' hebben geen financieel effect en zijn dus niet in de tabel meegenomen.

Risicoparagraaf

In deze paragraaf wordt een opsomming gegeven van risico's die hun weerslag kunnen hebben op de gepresenteerde meerjarenraming en de financiële positie van de gemeente.

Herverdeling gemeentefonds
BZK doet onderzoek naar de huidige verdeling van het gemeentefonds over de gemeenten, zowel voor wat betreft de rijksmiddelen sociaal domein, als de overige klassieke domeinen. De eerste voorlopige uitkomsten van dit onderzoek zijn bekend. Vooralsnog zit Heerde aan de goede kant: de herverdeling zou leiden tot een bescheiden plusje. Landelijk heeft deze voorlopige uitkomst geresulteerd in tumult, waardoor de definitieve uitkomst nog zeker niet vaststaat.

Realisatie ombuigingen
De meeste ombuigingen zijn inmiddels gerealiseerd. Voor een enkele geldt dat daarvoor nog een stevige inspanning geleverd moet worden (levensonderhoud en bedrijfsvoering).

Huishoudelijke ondersteuning
De meerkosten voor Huishoudelijke ondersteuning, vooral veroorzaakt door het abonnementstarief, worden voor 2022 en 2023 gedekt uit de algemene reserve. De verwachting bestaat dat het rijk na 2023 daadwerkelijk over de brug komt: ofwel met meer financiële middelen ofwel met meer regelruimte voor gemeenten.

Corona gerelateerde kosten
De coronapandemie (Covid-19) heeft financieel effect voor gemeenten: extra kosten en lagere opbrengsten. Deze lasten worden separaat geadministreerd en zijn niet verwerkt in de voorliggende meerjarenramingen. Uitgangspunt is dat het rijk gemeenten hierin tegemoet komt door deze lasten te compenseren. Voor 2020 is dit uitgangspunt ook gerealiseerd.
Naarmate de pandemie en de bijbehorende lockdown langer aanhoudt, zien wij ook een toenemende druk op het sociaal domein: zowel op jeugd, participatie als Wmo. Hoewel wij de kostenontwikkeling nauwgezet zullen monitoren, is thans ongewis hoe deze ontwikkeling financieel gaat uitpakken.

Regionale ambities
Zoals bekend maakt Heerde deel uit van zowel de Regio Zwolle/Kop van de Veluwe als de Cleantech Regio. Beide regio's hebben een strategische agenda. Om de doelen van de agenda's te realiseren zal de triple-helix binnen beide regio's maatregelen en acties moeten ontplooien. Deze regionale ambities sluiten aan bij onze lokale doelstellingen, waardoor we er vooralsnog van uitgaan dat eventuele te leveren bijdragen worden gedekt uit de bestaande begroting. Wel vergt het acteren in twee regio's veel van zowel bestuurders als ambtelijke organisatie.

Overhead
De spankracht van de ambtelijke organisatie staat al langere tijd onder druk. Door de aanhoudende coronapandemie is de belasting alleen maar toegenomen. We zien dit ook terug in het ziekteverzuim. Uitval en/of aanhoudende ambities kan tot gevolg hebben dat wij meer extern moeten inhuren. Wij zullen indien opportuun uw raad tijdig meenemen.

Deze druk op onze ambtelijke organisatie staat niet op zichzelf. Wij zien momenteel dat regionaal in elke gemeente de beschikbare ambtelijke capaciteit onder grote druk staat: nieuwe taken, hogere eisen, inwonersparticipatie en ambities zijn hier debet aan. Dit geldt niet alleen voor de kleinere gemeenten, maar evenzeer voor grote gemeenten: de problematiek is vergelijkbaar.

Gelijktijdig is er sprake van toenemende krapte op de arbeidsmarkt. We zien dat door de verschraling van de publieke sector voor bepaalde beleidsterreinen nauwelijks nog personeel te vinden is. Dit betreft vooral financiële, RO- en civieltechnische functies.

Daarbij komt dat externe huur evenmin soelaas biedt. Ook hierin onderscheiden de kleinere gemeenten zich niet van grote gemeenten: de problemen zijn hetzelfde.

Deze krapte op de arbeidsmarkt gaat ook Heerde niet voorbij en is momenteel merkbaar. Met een eigen profilering (onze sterke punten) op de arbeidsmarkt proberen we telkens de effecten tot een minimum te beperken.

Naast het personeel, doet de pandemie ook een appel op onze ICT. Het thuiswerken vraagt om andere digitale toepassingen resp. vernieuwing van bestaande applicaties.

1. Bestuur

Toelichting op programma Bestuur

Dit programma gaat over het besturen van de gemeente en de veiligheid van de inwoners. De raad en het college, bestuurlijke samenwerking, communicatie en rechtsbescherming van inwoners maar ook over openbare orde en veiligheid, de lokale regels in de Algemene Plaatselijke Verordening, de lokale uitvoering van de drank- en horecawet en handhaving, vallen onder dit programma. Ook komt in dit programma inclusief denken aan de orde, om het inclusieve gemeentebrede karakter hiervan te benadrukken.

Bestuur

Toelichting op product Bestuur

Het product Bestuur bestaat uit de subproducten college, raad, griffie en rekenkamerfunctie. Hoofdzakelijk gaat het hier om kosten voor salarissen en vergoedingen, opleidingskosten en representatie. Verder bestaat het product uit de volgende subproducten: (bestuurlijke) samenwerking, inclusief denken, internationale contacten, rechtsbescherming en communicatie.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
Bestuur							
506050 Communicatieplan	22.542	21.060	5.660	0	5.000	5.000	5.000
521000 Raad	293.518	300.470	51.195	0	0	0	0
521050 Griffie	161.863	153.505	24.112	0	0	0	0
521100 Rekenkamerfunctie	19.813	19.780	3.754	0	9.000	9.000	9.000
521150 College	1.186.641	652.672	125.844	15.000	-4.200	-4.200	-4.200
521151 Reserve College	141.774	0	0	0	0	0	0
521300 Best. samenwerking	174.698	259.490	90.046	0	0	0	0
521350 Internationale contacten	0	1.810	0	0	0	0	0
521400 Rechtsbescherming	33.483	43.490	10.590	-10.000	0	0	0
Totaal Bestuur	**2.034.331**	**1.452.277**	**311.202**	**5.000**	**9.800**	**9.800**	**9.800**
Totaal Lasten	**2.034.331**	**1.452.277**	**311.202**	**5.000**	**9.800**	**9.800**	**9.800**
Baten							
Bestuur							
521150 College	-53.631	0	0	0	0	0	0
Totaal Bestuur	**-53.631**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Baten	**-53.631**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Resultaat	**1.980.699**	**1.452.277**	**311.202**	**5.000**	**9.800**	**9.800**	**9.800**

Toelichting op de lasten en baten product bestuur

Lasten

Bij het product Bestuur moet bij de lasten voor 2021 **€5.000,-** worden bijgeraamd; voor de jaren erna is de bijraming **€9.800,-**. Hieronder volgt een toelichting op deze budgetbijstellingen.

506050 Communicatieplan

Voor de uitvoering van de communicatievisie die onlangs door het college en raad is aangenomen, zijn structureel meer middelen nodig. Deze kosten zitten met name in het meer beeldend communiceren naar onze inwoners (4).

521100 Rekenkamerfunctie
De rekenkamercommissie is een waardevol instrument voor de raad; om de rekenkamercommissie in staat te stellen de raad te dienen met rapporten moet het onderzoeksbudget structureel met €9.000,- worden verhoogd (3).

521150 College
Het college heeft in de vergadering van 13 oktober 2020 besloten om 4 keer €4.200,- vanuit de stelpost nieuw beleid over te hevelen naar Toerisme voor de jaarlijkse contributie 'innovatie coöperatie' (2).

Er is dit jaar niets begroot voor COVID-19, terwijl we nog volop in de crisis worden er wel kosten voor gemaakt. Daarom wordt voorgesteld om hiervoor €10.000,- bij te ramen (5).

Vanwege de coronacrisis hebben vorig jaar veel initiatieven geen doorgang gevonden rondom het thema 75 jaar bevrijding. Dit jaar worden waar mogelijk een aantal activiteiten alsnog georganiseerd. Voor het bevrijdingsconcert heeft het college inmiddels een subsidie van €5.000,- verstrekt (4).

521400 Rechtsbescherming
Incidentele aframing van het budget van €10.000,- is verantwoord omdat de vraag naar externe advisering gedurende het eerste kwartaal aanmerkelijk beperkter is gebleven dan geraamd (3).

Veiligheid

Toelichting op product Veiligheid

Het product Veiligheid bestaat uit de subproducten brandweer, crisisbeheersing, openbare orde en veiligheid, opvang huisdieren, APV, drank en horecawet en handhaving. De lasten op dit product hebben voor een groot deel betrekking op de brandweertaken in VNOG-verband. Daarnaast worden legesopbrengsten binnen dit product verantwoord.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
502020 Brandweergarage Heerde	50.357	62.033	11.397	0	10.000	0	0
502040 Brandweergarage Wapenveld	23.210	33.271	8.485	0	0	0	0
523000 Brandweer	985.018	998.550	964.863	-90.000	14.000	28.625	43.469
523050 Crisisbeheersing	34.890	41.906	1.441	0	0	0	0
523100 Openbare orde & Veiligheid	170.481	123.148	4.067	87.700	6.000	6.000	6.000
523150 APV	151.400	153.654	0	0	0	0	0
523200 Drank- en horecawet	47.602	42.329	0	0	0	0	0
545150 Handhaving Bouwen	196.517	186.783	0	0	0	0	0
545300 Handhaving Milieubeheer	8.105	8.214	0	0	0	0	0
551300 Opvang huisdieren	6.656	10.560	10.795	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal Lasten	**1.674.235**	**1.660.448**	**1.001.048**	**7.700**	**40.000**	**44.625**	**59.469**
Baten							
502020 Brandweergarage Heerde	0	0	0	-10.000	-10.000	0	0
523000 Brandweer	-13.803	-8.140	0	0	0	0	0
523100 Openbare orde & Veiligheid	0	0	0	-81.700	0	0	0
523150 APV	-18.577	-13.650	-13.345	0	0	0	0
545150 Handhaving Bouwen	-15.500	0	-2.500	0	0	0	0
545300 Handhaving Milieubeheer	0	0	-5.000	0	0	0	0
Totaal Baten	**-47.880**	**-21.790**	**-20.845**	**-91.700**	**-10.000**	**0**	**0**

Resultaat	**1.626.355**	**1.638.658**	**980.204**	**-84.000**	**30.000**	**44.625**	**59.469**

Toelichting op de lasten en baten product Veiligheid

Lasten

Bij het product Veiligheid moet bij de lasten voor 2021 **€7.700,-** worden bijgeraamd; voor de jaren erna geldt een bijstelling van respectievelijk **€40.000,-, €44.625,- en €59.469,-**. Hieronder volgt een toelichting op deze budgetbijstellingen.

502020 Brandweergarage Heerde
De constructie van de dakranden dienen te worden hersteld; het hout is aangetast. Tevens ontbreekt de ladder- en dakvalbeveiliging, deze moet worden aangebracht. Deze kosten worden voor 2022 geraamd en bedragen €10.000,- . De kosten kunnen worden gedekt uit de reserve gebouwen (2).

523000 Brandweer
De VNOG heeft het jaar 2020 afgesloten met een voorlopig resultaat van €4,9 mln; hiervan wordt bijna €4,4 mln. aan de deelnemende gemeenten terugbetaald. Voor de gemeente Heerde betekent dit een terugontvangst van ongeveer €90.000,- (1).

Volgens de ontwerp-programmabegroting VNOG 2022-2025 bedraagt de bijdrage van de gemeente Heerde in 2022 €975.000,-. Bij de behandeling van de programmabegroting VNOG 2021-2024 is overeengekomen om de bedragen van de VNOG niet te indexeren. Deze indexering is hierbij alsnog geraamd. Voor 2022 e.v. betekent dit een bijstelling van respectievelijk €14.000,-, €28.625,- en €43.469,- (1).

523100 Openbare orde & Veiligheid
Voor 2021 kan er €81.700,- extra worden bijgeraamd t.b.v. handhaving Corona. Deze bijdrage is gelijk aan de ontvangen SPUK-uitkering van het Rijk (5).

In verband met de toegenomen dienstkilometers voor toezicht en handhaving (uitbreiding capaciteit en Corona) is een extra herkenbaar en als zodanig inzetbaar dienstvoertuig gewenst/noodzakelijk. Het leasecontract hiervoor bedraagt €6.000,- op jaarbasis. Deze meerkosten kunnen worden gedekt door een aframing van hetzelfde bedrag bij reis- en verblijfkosten (2).

551300 Opvang huisdieren
Vanaf januari 2021 wordt de opvang verzorgd door Stichting Regionaal Dierenverzorgingscentrum en vindt afrekening plaats op basis van een jaarlijks vastgestelde inwonerbijdrage. Dit in tegenstelling tot voorgaande jaren waarbij afrekening plaatsvond per opgevangen dier. De meerkosten worden ingeschat op €10.000,- structureel (3).

Baten

De opbrengsten bij dit product kunnen voor 2021 met **€91.700,-** naar boven worden bijgesteld. Voor 2022 geldt een bijstelling van **€10.000,-.**

502021 Reserve gebouwen
Voorgesteld wordt om de kosten van het herstel van de dakranden bij de brandweerkazerne Heerde ad. €10.000,- te dekken door middel van een onttrekking uit de reserve gebouwen (2).

523100 Openbare orde & Veiligheid
Van het Rijk is een SPUK-uitkering van €81.700,- ontvangen ten behoeve van de inzet van extra handhaving (2).

2. Bedrijfsvoering

Toelichting op programma Bedrijfsvoering

De gemeente is een betrouwbare rentmeester van de publieke middelen. Uitgangspunt is dat de exploitatie op orde is om jaarlijks te kunnen voldoen aan de voorwaarde van een sluitende begroting. Naast financiën en de financiële uitvoering van het Grondbeleid, vallen onder dit programma de gemeentelijke organisatie, de accommodaties voor gemeentebestuur en ambtelijke organisatie, burgerzaken, het streekarchivariaat, basisregistraties, informatisering en automatisering en elektronische dienstverlening.

Financiën

Toelichting op product Financiën

Het product Financiën bestaat uit de subproducten accountantskosten, belastingen en diverse saldi.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
531000 Accountantskosten	141.230	74.510	-57.770	5.490	5.490	5.490	5.490
531751 Reserve Precariobelasting	879.908	958.310	0	50.000	0	0	0
531850 Saldo voor bestemming	0	129.128	0	-100.683	-161.547	-212.290	-311.207
Totaal Lasten	**1.021.138**	**1.161.948**	**-57.770**	**-45.193**	**-156.057**	**-206.800**	**-305.717**
Baten							
531450 Reserve investeringen en eigen vermogen	-51.579	-85.500	0	0	0	0	0
Totaal Baten	**-51.579**	**-85.500**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Resultaat	**969.559**	**1.076.448**	**-57.770**	**-45.193**	**-156.057**	**-206.800**	**-305.717**

Toelichting op de lasten en baten product Financiën

Lasten

De raming van de uitgaven bij het product Financiën kan voor 2021 met **€45.193,-** en voor de jaren erna met respectievelijk **€156.057,-; €206.800,-** en **€305.717,-** naar beneden worden bijgesteld. De oorzaken hiervan zijn hieronder toegelicht.

531000 Accountantskosten

De accountantscontrole is in 2020 opnieuw aanbesteed voor de boekjaren 2021 t/m 2024. Dit leidt tot een structurele verhoging van €5.490,- (3).

531751 Reserve Precariobelasting

De inkomsten vanuit de Precarioheffing kan met €50.000,- worden verhoogd. Deze meeropbrengst wordt, conform afspraak, toegevoegd aan de algemene reserve (2).

531850 Saldo voor bestemming

De positieve begrotingssaldi van de vorige meerjarenraming zijn op deze post teruggeboekt zodat voor de jaren 2021-2025 uiteindelijk de nieuwe saldi kunnen worden bepaald.

Uitvoering Grondbeleid

Toelichting op product uitvoering Grondbeleid

Het voeren van grondexploitaties.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
539000 Grondbeleid	4.533	71.217	0	0	0	0	0
539100 Grondexpl. niet bedrijventerreinen	15.515	16.572	0	0	0	0	0
Totaal Lasten	**20.048**	**87.789**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Baten							
539000 Grondbeleid	0	-325.970	0	0	0	0	0
Totaal Baten	**0**	**-325.970**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Resultaat	**20.048**	**-238.181**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting op de lasten en baten product uitvoering Grondbeleid

Geen opmerkingen.

Burgerzaken

Toelichting op product Burgerzaken

Burgerzaken draait om mensen en in de eerste plaats om hun identiteit. Met hun identiteit hebben burgers recht op allerlei voorzieningen en diensten van de overheid. Burgerzaken vervult de rol van 'poortwachter' door het vaststellen en vastleggen van de identiteit bij geboorte of bij binnenkomst van elke nieuwe inwoner van de gemeente. Daarnaast is Burgerzaken door de afgifte van reis- en rijdocumenten een belangrijke speler in de keten van identiteitsvaststelling, identiteitscontrole en identiteitsbescherming.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
525000 Burgerzaken	251.361	311.007	2.107	0	0	0	0
525050 Secretarieleges	55.754	76.930	18.757	0	0	0	0
525100 Verkiezingen	10.495	24.090	59.945	0	0	0	0
525150 Vaccinatie & doodschouw	7.618	12.070	3.884	0	0	0	0
Totaal Lasten	**325.228**	**424.097**	**84.694**	**0**	**0**	**0**	**0**
Baten							
525050 Secretarieleges	-183.287	-230.290	-30.448	0	0	0	0
Totaal Baten	**-183.287**	**-230.290**	**-30.448**	**0**	**0**	**0**	**0**
Resultaat	**141.940**	**193.807**	**54.246**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting op de lasten en baten product Burgerzaken

Geen opmerkingen.

Basisregistratie

Toelichting op product Basisregistratie

Gemeente Heerde is (wettelijk) verplicht haar informatievoorziening te baseren op het stelsel van basisregistraties. Basisregistraties borgen een eenmalige invoer en meervoudig gebruik van gegevens. De meest bekende zijn de basisregistraties Personen (BRP), adressen en gebouwen (BAG), basisregistratie WOZ en de basisregistratie voor bedrijven (NHR). In deze basisregistraties staan de algemene gegevens zoals persoonsgegevens, adressen en bedrijfsnamen. In applicaties gebruiken we deze basisgegevens en vullen die aan met taakspecifieke gegevens.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
521450 Basisregistratie	53.403	55.780	11.159	20.000	0	0	0
Totaal Lasten	**53.403**	**55.780**	**11.159**	**20.000**	**0**	**0**	**0**
Resultaat	**53.403**	**55.780**	**11.159**	**20.000**	**0**	**0**	**0**

Toelichting op de lasten en baten product Basisregistratie

Lasten

Bij het product Basisregistratie moet er voor 2021 **€20.000,-** worden bijgeraamd; vanwege de detachering van medewerker geo-informatie worden reguliere taken elders belegd. Inkomsten uit de detachering worden gebruikt als dekking voor deze uitgaven (2).

Streekarchivariaat

Toelichting op product Streekarchivariaat

De statische archieven van de drie gemeenten (Heerde, Epe en Hattem) zijn samengebracht in één bewaarplaats. Het streekarchief bevindt zich bij het gemeentehuis van Epe. De streekarchivaris voert ook beheer taken als behoudswerkzaamheden uit en verzorgt de inzage mogelijkheid in de studiezaal. Heerde heeft zitting in het bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Tevens huurt de gemeente Heerde in Epe ruimte die aan de gestelde eisen voldoet voor het dynamische archief.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
521550 Streekarchivariaat	65.096	88.024	3.933	-20.000	0	0	0
Totaal Lasten	**65.096**	**88.024**	**3.933**	**-20.000**	**0**	**0**	**0**
Resultaat	**65.096**	**88.024**	**3.933**	**-20.000**	**0**	**0**	**0**

Toelichting op de lasten en baten product Streekarchivariaat

Lasten

Bij het product Streekarchivariaat kan er voor 2021 **€20.000,-** worden afgeraamd. Het bedrag wordt als dekking gebruikt voor de inzet van een Young Potential (2).

3. (Openbare) ruimte, ondernemen en wonen

Toelichting op programma (Openbare) ruimte, ondernemen en wonen

Dit programma gaat over duurzaamheid, het beheer en onderhoud van de openbare ruimte en het bos, ruimtelijke ontwikkelingen, economie, recreatie en toerisme en bouwen en wonen. Onder dit programma valt ook het opstellen van de omgevingsvisie, een instrument in het kader van de nog vast te stellen omgevingswet. Met het toepassing van uitnodigingsplanologie hebben we ons al voorbereid op deze wet. Onze rol bij ruimtelijke vraagstukken is daarmee veranderd. De omgevingsvisie maken we samen.

Duurzaamheid

Toelichting op product Duurzaamheid

De kosten van de ambtelijke capaciteit, eventuele externe advisering en de bijdrage aan het energieloket en regiotaken.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
Duurzaamheid							
521600 Duurzaamheid	229.297	201.728	-2.628	287.808	0	0	0
Totaal Duurzaamheid	**229.297**	**201.728**	**-2.628**	**287.808**	**0**	**0**	**0**
Totaal Lasten	**229.297**	**201.728**	**-2.628**	**287.808**	**0**	**0**	**0**
Baten							
Duurzaamheid							
521600 Duurzaamheid	-146.875	0	0	-137.808	0	0	0
521601 Reserve Duurzaamheid	0	0	0	-150.000	0	0	0
Totaal Duurzaamheid	**-146.875**	**0**	**0**	**-287.808**	**0**	**0**	**0**
Totaal Baten	**-146.875**	**0**	**0**	**-287.808**	**0**	**0**	**0**
Resultaat	**82.422**	**201.728**	**-2.628**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting op de lasten en baten product Duurzaamheid

Lasten en baten

521600 Duurzaamheid

In de decembercirculaire van 2019 is er €202.101,- aanloopbudget van het Rijk ontvangen om aan de slag te kunnen met de opgaven uit het Klimaatakkoord voor de gebouwde omgeving. Hier wordt specifiek de Transitievisie warmte mee bedoeld. In 2021 gaan we hiermee aan de slag en wordt er **€150.000,-** van dit budget ingezet. Met deze bijraming worden de verkregen middelen vanuit de reserve naar de exploitatie duurzaamheid 2021 overgeheveld. Daardoor kan onder meer een projectleider worden aangetrokken en een adviesbureau worden ingehuurd voor de berekening van alternatieven voor aardgas op wijkniveau. Er wordt **€137.808,-** uitgegeven aan projecten in het kader van eenmalige subsidie Regeling Reductie Energiegebruik Woningen, in samenwerking met Triada en Heerde Energiek. Hiervan is een eenmalige subsidie ontvangen van het Rijk (2).

De komende jaren zal de uitvoering van het Klimaatakkoord behoorlijk ingrijpende kosten en uitgaven gaan betekenen voor decentrale overheden. In eerste instantie gaat het dan vooral om inhuur van kennis en personeel om het beleid te bepalen. Zie ROB-rapport hierover.
https://www.raadopenbaarbestuur.nl/documenten/publicaties/2021/01/25/advies-van-parijs-naar-praktijk
Wat dit precies betekent voor de gemeente Heerde is nog niet bekend, ook omdat niet vaststaat welke bijdrage van het Rijk te verwachten is voor alle nieuwe taken. Realistisch is wel dat uitgaven rondom duurzaamheid fors gaan toenemen en niet alles gedekt zal worden door het Rijk.

Economie

Toelichting op product Economie

Ambtelijke capaciteit, externe advisering bijdrage vitale vakantieparken, bijdragen aan de Regio Zwolle en de Cleantech Regio, de huur van het plein van de Johanneskerk in Heerde en energieverbruik ten behoeve van de markt.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
Economie							
533000 Economische zaken	262.500	323.412	4.867	45.485	30.275	5.065	4.855
533050 Markten	35.968	35.306	11.800	0	0	0	0
533100 Festiviteiten	2.418	5.029	597	0	0	0	0
Totaal Economie	**300.886**	**363.747**	**17.263**	**45.485**	**30.275**	**5.065**	**4.855**
Totaal Lasten	**300.886**	**363.747**	**17.263**	**45.485**	**30.275**	**5.065**	**4.855**
Baten							
Economie							
533050 Markten	-16.008	-22.250	0	10.000	0	0	0
533100 Festiviteiten	0	-1.270	0	0	0	0	0
533150 Marktgelden	0	0	-3.155	0	0	0	0
Totaal Economie	**-16.008**	**-23.520**	**-3.155**	**10.000**	**0**	**0**	**0**
Totaal Baten	**-16.008**	**-23.520**	**-3.155**	**10.000**	**0**	**0**	**0**
Resultaat	**284.878**	**340.227**	**14.109**	**55.485**	**30.275**	**5.065**	**4.855**

Toelichting op de lasten en baten product Economie

Lasten

Bij het product Economie moeten de lasten voor 2021 met **€45.485,-** worden verhoogd. Daarnaast is er voor de jaren erna respectievelijk **€30.275,-, €5.065,- en €4.855,-** extra budget nodig. Hieronder zijn deze mutaties toegelicht.

533000 Economische zaken

Verhoging budget voor het project Toekomst Bestendige Bedrijventerreinen in de gemeente Heerde voor het verlenen van een gezamenlijke cofinanciering als stakeholders op de bedrijventerreinen (gemeente, eigenaar/ondernemer) voor de te verkrijgen subsidiebijdrage vanuit de provincie Gelderland van maximaal €100.000,- (procesondersteuning) of €500.000,- (fysieke maatregelen). Voor 2021 en voor 2022 €25.000,- (4).

Budget is voor bijdrage aan de samenwerkingsverband SNV. Deze samenwerking is sinds 2021 niet meer van kracht en er zijn ook geen financiële verplichtingen meer vanuit de

gemeente Heerde aan SNV als het gaat om Economie. Budget kan volledig afgeraamd worden per 2021 (1).

Budget van €2.500,- structureel volledig aframen. Kosten in het verleden geboekt op dit budget worden inmiddels geboekt op een ander nummer passend binnen het basisbudget Economie (3).

Per 1 januari 2020 is bijdrage voor deelname aan de samenwerking Economische Regio Zwolle verhoogd van € 1,23 naar € 2,30 per inwoner. Deze verhoging was nog niet structureel (€19.215,-) in de begroting verwerkt (1).

De gemeente Heerde doneert een bijdrage van €10.000,- voor het op te richten 'steunfonds voor ondernemers'. Hiervan kunnen ondernemers gebruik maken die door de coronacrisis in de financiële problemen zijn gekomen. Het steunfonds wordt door de Jan Nienhuis vereniging beheerd (5).

In 2021 wordt, tezamen met de gemeente Epe, een onderzoek opgestart naar de effecten van Lelystad Airport op het woon- en leefmilieu in de gemeente Heerde / regio Noord-Veluwe. Dit onderzoek kost naar verwachting €10.000,- (4).

Baten

533050 Markten

Als gevolg van de coronacrisis is de bezetting van de weekmarkt aanmerkelijk beperkter hetgeen naar verwachting leidt tot **€10.000,-** minder inkomsten van marktgelden (5).

Toerisme

Toelichting op product Toerisme

Faciliteren van 'Visit Heerde', Visit Veluwe, promotie van Cittaslow en toeristische infrastructuur.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
Toerisme							
533200 Toerisme & Recreatie	363.901	381.372	216	21.587	25.787	25.787	25.787
Totaal Toerisme	**363.901**	**381.372**	**216**	**21.587**	**25.787**	**25.787**	**25.787**
Totaal Lasten	**363.901**	**381.372**	**216**	**21.587**	**25.787**	**25.787**	**25.787**
Baten							
Toerisme							
533200 Toerisme & Recreatie	-42.507	0	0	-21.587	-21.587	-21.587	-21.587
Totaal Toerisme	**-42.507**	**0**	**0**	**-21.587**	**-21.587**	**-21.587**	**-21.587**
Totaal Baten	**-42.507**	**0**	**0**	**-21.587**	**-21.587**	**-21.587**	**-21.587**
Resultaat	**321.394**	**381.372**	**216**	**0**	**4.200**	**4.200**	**4.200**

Toelichting op de lasten en baten product Toerisme

Lasten

De lasten van het product Toerisme worden voor 2021 met **€21.587,-** verhoogd. Vanaf 2022 is de jaarlijkse stijging **€25.787,-.** Hieronder is een toelichting gegeven van deze afwijkingen.

533200 Toerisme & Recreatie

Het college heeft in de vergadering van 13 oktober 2020 besloten om vanaf 2022, 4 keer €4.200,- vanuit de stelpost regionale ambities over te hevelen naar Toerisme voor de jaarlijkse contributie innovatie coöperatie (2).

In het kader van de provinciale SNL-regeling ontvangt de gemeente vanaf 1-1-2020 tot en met 2023 een jaarlijkse subsidie ten behoeve van het heidebeheer door een rondtrekkende schaapskudde. Dit bedrag (€21.587,-) wordt jaarlijks volledig doorbetaald aan de Stichting Schaapskudde Epe-Heerde. Het bedrag wordt jaarlijks achteraf ontvangen, voor het eerst in 2021 over het subsidiejaar 2020 (2).

Baten

Als gevolg van bovengenoemde SNL-regeling ontvangt de gemeente Heerde jaarlijkse een extra subsidie van **€21.587,-** Dit bedrag kan zowel aan de lastenkant als aan de batenkant worden bijgeraamd (2).

Bouwen en wonen

Toelichting op product Bouwen en Wonen

Ambtelijke capaciteit, beheerkosten startersleningen, bijdragen aan externe onderzoeken en aan de regionaal woonruimteverdeelcommissie, kosten voor de woonwagens die op het terrein Krimpenbos staan en leges WABO voor bouwvergunningen.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
Bouwen & Wonen							
545000 Volkshuisvesting	199.824	240.928	4.920	11.000	0	0	0
545050 Woonwagenkamp	1.187	10.387	407	0	0	0	0
545100 Vergunning & toezicht Bouwen	418.693	447.079	7.365	0	0	0	0
545250 Milieubeheer	284.370	359.734	99.401	5.000	0	5.000	7.500
Totaal Bouwen & Wonen	**904.075**	**1.058.128**	**112.093**	**16.000**	**0**	**5.000**	**7.500**
Totaal Lasten	**904.075**	**1.058.128**	**112.093**	**16.000**	**0**	**5.000**	**7.500**
Baten							
Bouwen & Wonen							
545000 Volkshuisvesting	0	0	0	0	0	0	0
545050 Woonwagenkamp	-3.788	-3.855	-1.606	0	0	0	0
545100 Vergunning & toezicht Bouwen	0	0	-515	0	0	0	0
545200 Leges WABO	-885.784	-403.000	-271.786	-15.000	0	0	0
545250 Milieubeheer	-14.992	-62.322	0	0	0	0	0
Totaal Bouwen & Wonen	**-904.563**	**-469.177**	**-273.907**	**-15.000**	**0**	**0**	**0**
Totaal Baten	**-904.563**	**-469.177**	**-273.907**	**-15.000**	**0**	**0**	**0**
Resultaat	**-489**	**588.951**	**-161.814**	**1.000**	**0**	**5.000**	**7.500**

Toelichting op de lasten en baten product Bouwen en Wonen

Lasten

De lasten van het product Bouwen en Wonen kunnen voor 2021 per saldo met **€16.000,-** worden verhoogd. Voor de jaren erna moeten de budgetten met respectievelijk **€ 0,-; €5.000,- en €7.000,-** naar boven worden bijgesteld. Hieronder zijn deze mutaties toegelicht.

545000 Volkshuisvesting

Op grond van de prestatieafspraken met Woonstichting Triada (hierna te noemen Triada)

en Huurdersraad Triada is, in samenspraak met de gemeenten Epe en Hattem, besloten om in 2021 een nieuw woningmarktonderzoek uit te laten voeren. Dit onderzoek richt zich met name op de kwantitatieve en kwalitatieve behoefte aan sociale huurwoningen. Triada en gemeenten gebruiken de uitkomsten van dit onderzoek onder andere voor het maken van nieuwe prestatieafspraken. Triada neemt 50% van de kosten voor het onderzoek voor rekening. De andere 50% is voor rekening van de drie gemeenten. Voor 2021 €5.000,- bijramen (3).

In verband met de te late opzegging van de dienstverleningsovereenkomst urgenties woonruimteverdeling (urgentie- en bezwarencommissie) bij de SNV (voormalige Regio Noord Veluwe) rest er nog een betalingsverplichting voor het eerste half jaar van 2021. Per 1 januari 2021 is de gemeente Heerde, samen met de gemeenten Epe en Hattem, overgestapt naar Stichting Enserve die de woonruimteverdeling voor de Cleantech Regio uitvoert. Voor 2021 moet hiervoor €6.000,- worden bijgeraamd (3).

545250 Milieubeheer
Op bestuurlijk niveau is de wens uitgesproken dat de ODNV ondersteuning biedt binnen gemeentelijke projecten die zijn gericht op het onderdrukken van ondermijningspraktijken. Ter bekostiging hiervan is een bijraming nodig van €5.000,-. Voor de jaren 2023 en 2024 zijn de ramingen in overeenstemming gebracht met de (ontwerp)meerjarenbegroting van de ODNV (3).

Baten
545200 Leges WABO
Op basis van de (jaarrekening) resultaten in de voorgaande jaren kunnen de legesinkomsten onder deze post met **€15.000,-** worden verhoogd (3).

Ruimtelijke ontwikkeling

Toelichting op product Ruimtelijke ontwikkeling

Ambtelijke capaciteit voor eigen plannen, initiatieven van derden en planschades en externe advisering hierover.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
Ruimtelijke ontwikkeling							
547000 RO eigen plannen	160.841	221.665	14.933	0	0	0	0
547050 RO initiatieven van derden	126.526	152.315	0	0	0	0	0
547100 RO toezicht handhaving	2.702	2.738	0	0	0	0	0
547150 Planschades	9.907	25.000	0	-10.000	0	0	0
547250 Omgevingswet	262.544	0	64	0	0	0	0
547350 Hoenwaard 2030	11.250	0	0	0	0	0	0
Totaal Ruimtelijke ontwikkeling	**573.770**	**401.718**	**14.996**	**-10.000**	**0**	**0**	**0**
Totaal Lasten	**573.770**	**401.718**	**14.996**	**-10.000**	**0**	**0**	**0**
Baten							
Ruimtelijke ontwikkeling							
547000 RO eigen plannen	0	-34.760	0	0	0	0	0
547050 RO initiatieven van derden	-71.126	-50.510	-39.345	0	0	0	0
547150 Planschades	-3.863	-25.000	-5.940	0	0	0	0
Totaal Ruimtelijke ontwikkeling	**-74.989**	**-110.270**	**-45.285**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Baten	**-74.989**	**-110.270**	**-45.285**	**0**	**0**	**0**	**0**
Resultaat	**498.781**	**291.448**	**-30.289**	**-10.000**	**0**	**0**	**0**

Toelichting op de lasten en baten product Ruimtelijke ontwikkeling

Lasten

De lasten van het product Ruimtelijke ontwikkeling wordt in 2021 met **€10.000,-** verlaagd.

547150 Planschades
Er zijn/komen minder planschadeverzoeken in behandeling. De advieskosten externe planschade adviseur worden bovendien verhaald bij de initiatiefnemers en komen niet voor rekening van de gemeente. Voor 2021 kan €10.000,- worden afgeraamd (3).

Accommodaties

Toelichting op product Accommodaties

Betreft accommodaties die zichtbaar en hoorbaar zijn in de openbare ruimte en de vrijkomende locaties als De Hank, 't Honk en Willem-Alexanderschool.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
Accommodaties							
502060 Carillon	1.952	1.650	926	0	0	0	0
502080 Podiumvoorziening dorpsplein Heerde	0	1.070	0	0	2.000	2.000	2.000
502120 Muziekkoepel Veessen	0	3.330	0	0	0	0	0
502180 Stalling werf	20.271	15.860	10.098	0	0	0	0
502640 Flessenbergerweg 39	23.153	24.174	13.061	0	0	0	0
502680 Villa Jacoba	36.008	31.940	13.045	0	65.000	0	0
502740 Nachtegaalweg 48	30.497	20.825	14.546	-20.285	-20.258	-20.232	-20.206
549150 Onderhoudsplan gem. accommodaties	112.593	171.798	30.585	5.000	5.000	5.000	0
549200 Vrijkomende locaties	313.720	83.765	7.842	-36.246	-32.876	-31.992	-31.144
549201 Reserve vrijkomende locaties	0	0	3.398	0	0	0	0
Totaal Accommodaties	**538.194**	**354.412**	**93.501**	**-51.531**	**18.866**	**-45.224**	**-49.350**
Totaal Lasten	**538.194**	**354.412**	**93.501**	**-51.531**	**18.866**	**-45.224**	**-49.350**
Baten							
Accommodaties							
502001 Reserve gebouwen	-67.000	-18.000	0	0	0	0	0
502180 Stalling werf	-599	0	-151	0	0	0	0
502640 Flessenbergerweg 39	-11.603	0	0	0	0	0	0
502680 Villa Jacoba	-16.776	-18.295	-9.797	0	0	0	0
502740 Nachtegaalweg 48	-51.467	-22.238	0	0	0	0	0
549150 Onderhoudsplan	-36.963	-35.060	-7.144	0	0	0	0

gem. accommodaties							
549200 Vrijkomende locaties	-361.040	0	0	0	0	0	0
549201 Reserve vrijkomende locaties	-32.968	-32.968	0	19.203	16.054	15.210	14.400
Totaal Accommodaties	**-578.416**	**-126.561**	**-17.092**	**19.203**	**16.054**	**15.210**	**14.400**
Totaal Baten	**-578.416**	**-126.561**	**-17.092**	**19.203**	**16.054**	**15.210**	**14.400**
Resultaat	**-40.222**	**227.851**	**76.409**	**-32.328**	**34.920**	**-30.014**	**-34.950**

Toelichting op de lasten en baten product Accommodaties

Lasten

Voor het product Accommodaties kan het budget voor 2021worden verlaagd met **€51.531,-.** Voor 2022 moet het budget worden verhoogd met **€18.866,-.** De jaren 2023 en 2024 kan het budget weer worden verlaagd met respectievelijk **€45.224,-** en **€49.350,-**. Hieronder is een toelichting opgenomen van deze budgetbijstellingen.

549200 Vrijkomende locaties

De Hank en de locatie van de Willem Alexanderschool zijn inmiddels herontwikkeld. De gemeentelijke lasten kunnen worden afgeraamd met structureel €16.600,- (3).

502080 Podiumvoorziening dorpsplein Heerde

De podiumvoorziening wordt bouwkundig aangepast en voorzien van een overkapping met e-installatie. Dit brengt wel jaarlijkse kosten met zich mee. Voor het jaarlijks reinigen is vanaf 2022 jaarlijks €2.000,- meegenomen (3).

502680 Villa Jacoba

Er is in 2022 €65.000,- benodigd voor herstelwerkzaamheden aan de gootconstructie, gootafwerking, houtrot herstel (goot, ramen, kozijnen en deuren), buiten schilder- en stucwerk. Voor deze werkzaamheden wordt de Subsidieregeling Instandhouding Monumenten aangevraagd in februari 2022. Hoogte van de subsidie is nu nog niet te begroten. Voorbereiding start 2e kwartaal 2021 (4).

502740 Nachtegaalweg 48

Het pand is overgedragen aan ontwikkelaar en gedemonteerd. De begrote kosten van in totaal €20.300,- kunnen structureel uit de exploitatie worden geschrapt (3).

549150 Onderhoudsplan gem. accommodaties

Aan deze kostenplaats is vastgoed toegevoegd in de vorm van een woonhuis gelegen aan de Klapperdijk 25 te Wapenveld en kantoor met opslagloods gelegen aan de Kanaaldijk 81 te Wapenveld. Het woonhuis aan de Klapperdijk 25 te Wapenveld wordt voor bepaalde tijd verhuurd maar kent een minder goede staat van onderhoud en moet voldoen aan de wettelijke vereiste normen. Daarnaast wordt er alleen geacteerd bij klachten vanwege initiatieffase ontwikkeling MFA Wapenveld waar de locatie Klapperdijk 25 deel van uit maakt (3).

Gebiedsontwikkeling

Toelichting op product Gebiedsontwikkeling

De afwikkeling van de projecten Gebiedsontwikkeling Veessen-Wapenveld vindt in 2018 plaats.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting op lasten en baten product Gebiedsontwikkeling

Geen opmerkingen.

Beheer en Onderhoud

Toelichting op product Beheer en Onderhoud

Beheer en onderhoud van kapitaalgoederen (wegen, fietspaden, groen, openbare verlichting, riolering, speeltoestellen) en grondzaken.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
Beheer & Onderhoud							
502100 Zoutloods	25.018	23.440	623	0	0	0	0
502500 Sportpark Molenbeek	6.686	8.200	2.525	15.000	0	0	0
502520 Sportpark Eeuwlanden	7.566	5.280	2.929	0	-1.410	-1.410	-1.410
502540 Sportpark Monnikenbos	8.010	6.840	6.898	0	0	0	0
502560 Sportpark Veessen	1.828	1.570	0	0	0	0	0
502620 Aula en baarhuisjes	35.575	33.065	8.486	0	0	48.000	0
515002 Dieseloliespoor thv Sportvelden ad Veldweg	990	0	0	0	0	0	0
515004 Schadelichtmast nr 28 thv Eperweg 54	1.918	0	0	0	0	0	0
515008 Lichtmast Eeuwlandseweg / Molenweg	1.460	0	0	0	0	0	0
515009 Welkomsbord thv Landgoed Steenbergen	834	0	0	0	0	0	0
515810 Lichtmast 8 Grote weg Wapenveld	1.780	0	0	0	0	0	0
515901 Lichtmast Kanaaldijk Lagestraat	1.773	0	0	0	0	0	0
549300 Buitensportaccommodaties	341.920	340.830	114.115	0	0	0	0
551000 Gemeentelijke gronden	92.959	157.725	2.100	0	0	0	0
551050 Erfpachten	8.600	2.150	0	0	0	0	0
551100 Kadaster & Landmeten	52.109	54.818	5.125	0	1.500	1.500	1.500
551103 RP-911-F	136	0	521	0	0	0	0
551150 Straatreiniging&Gladheidbestrijding	92.203	148.664	71.441	0	0	0	0
551200 Beheerplan Wegen	1.425.982	1.636.177	218.170	12.000	15.000	15.000	15.000
551202 35-VVG-5 Ford	9.553	0	322	0	0	0	0
551203 34-VVG-5 Ford	6.484	0	1.358	0	0	0	0
551204 BL-BH-33 Vrachtauto Mercedes	722	0	0	0	0	0	0
551205 23-KBK-5 Peugeot partner	2.977	0	1.092	0	0	0	0
551206 2-VDZ-49 Peugeot partner	3.235	0	1.161	0	0	0	0
551207 Tractor New Holland TR-AK-GH	17.258	0	5.130	0	0	0	0
551208 5-VZL-60 Mitsubishi	5.403	0	2.202	0	0	0	0
551209 BX-VD-29 vrachtauto Mercedes	22.827	0	8.958	0	0	0	0
551210 5-VHF-05 Porter 1.3 kipper	1.703	0	1.828	0	0	0	0
551211 T4-03-0 New Holland 40/30	5.294	0	4.514	0	0	0	0
551212 Versnipperaar Schiesling 105MX	702	0	29	0	0	0	0
551213 DI-VE-RS wegen bladblazers ed.	8.953	0	4.216	0	0	0	0

551214 Klepelmaaier	3.959	0	4.867	0	0	0	0
551220 Gronddepot	29.554	42.644	11.676	-10.000	0	0	0
551250 Huisnummering/straatnaamborden	1.545	1.850	1.624	0	0	0	0
551350 Herstel degeneratieschade	136.937	111.561	77.083	0	0	0	0
551400 Beheerplan Kunstwerken	222.499	272.492	45.376	0	0	0	0
551450 Verkeersmaatregelen	94.858	117.978	9.269	0	0	0	0
551600 Beheerplan Water	73.489	99.265	38.167	0	0	0	0
551650 Verkeers- en vervoersplan	39.794	43.148	0	0	0	0	0
551750 Beheerplan Verlichting	220.634	232.848	54.853	0	0	0	0
551800 Beheerplan Openbaar groen	1.127.861	1.308.929	145.023	-5.420	-5.420	-5.420	-5.420
551802 1-VKL-31 Mercedes	5.670	0	1.697	0	0	0	0
551803 8-VTN-63 Mercedes	10.080	0	3.194	0	0	0	0
551804 5-VZL-61 Mitsubishi	5.106	0	2.673	0	0	0	0
551805 8-VJF-85 Mercedes	4.944	0	1.867	0	0	0	0
551806 5-VZL-62 Mitsubishi	3.921	0	1.954	0	0	0	0
551807 94-BV-ZB Porter 1.3 kipper	1.868	0	592	0	0	0	0
551808 2-VFL-73 Mercedes	4.700	0	1.711	0	0	0	0
551809 2-VHF-05 Mercedes	183	0	0	0	0	0	0
551810 VB-868-H Mercedes	5.249	0	2.090	0	0	0	0
551811 Versnipperaar Shiesling 400 ZX	1.241	0	0	0	0	0	0
551812 56-BX-DD Mercedes	4.156	0	1.981	0	0	0	0
551813 SA-BO John Deere	5.474	0	143	0	0	0	0
551814 Di-Ve-RS bladblazer groen	19.150	0	9.914	0	0	0	0
551815 BO-OM-ER	3.397	0	529	0	0	0	0
551816 KU-BO-TA	3.797	0	342	0	0	0	0
551817 RA-NS-OM	2.504	0	0	0	0	0	0
551850 Beheerplan Speeltuinen	64.815	82.327	4.605	0	0	0	0
551900 Onderhoudsplan Begraafplaatsen	417.610	413.471	26.225	55.000	40.000	40.000	40.000
551901 Reserve Begraafplaatsen	111.189	0	0	0	0	0	0
551902 HA-ZA-A Hansa Kraan	9.981	0	932	0	0	0	0
551903 DI-VE-RS Begraafplaats bladblazers ed.	11.379	0	1.729	0	0	0	0
552000 Onderhoudsplan Reiniging	1.585.164	1.600.072	717.315	11.000	0	0	0
552100 Onderhoudsplan Riolering	944.680	1.160.942	92.288	0	0	0	0
552102 DI-VE-RS ROM	2.353	0	357	0	0	0	0
552103 Voorziening Onderhoudsplan Riolering	97.809	0	0	0	0	0	0
552200 Huisaansluiting riolering	104.220	2.131	11.157	0	0	0	0
Totaal Beheer & Onderhoud	**7.574.229**	**7.908.417**	**1.734.973**	**77.580**	**49.670**	**97.670**	**49.670**
Totaal Lasten	**7.574.229**	**7.908.417**	**1.734.973**	**77.580**	**49.670**	**97.670**	**49.670**
Baten							
Beheer & Onderhoud							
502620 Aula en baarhuisjes	-211	0	0	0	0	0	0
515002 Dieseloliespoor thv Sportvelden ad Veldw	-2.216	0	0	0	0	0	0
515004 Schadelichtmast nr 28 thv Eperweg 54	-2.328	0	0	0	0	0	0
515008 Lichtmast Eeuwlandseweg / Molenweg	-1.977	0	0	0	0	0	0

515009 Welkomsbord thv Landgoed Steenbergen	-834	0	0	0	0	0	0
515010 Persleiding geraakt thv Losweg 1 Vorchten	-1.532	0	0	0	0	0	0
515704	-1.929	0	0	0	0	0	0
515901 Lichtmast Kanaaldijk Lagestraat	-1.732	0	0	0	0	0	0
515902 Schade brugleuning	-6.985	0	0	0	0	0	0
515903	-33.000	0	0	0	0	0	0
549300 Buitensportaccommodaties	-61.534	-53.865	-24.685	0	0	0	0
551000 Gemeentelijke gronden	-105.976	-58.495	-55.855	0	0	0	0
551050 Erfpachten	-56.500	-49.740	-4.834	0	0	0	0
551100 Kadaster & Landmeten	-1.055	-2.130	0	0	0	0	0
551150 Straatreiniging&Gladheidbestrijding	-1.889	0	0	0	0	0	0
551200 Beheerplan Wegen	1.130	0	-1.250	0	0	0	0
551201 Reserve Beheerplan Wegen	-26.000	0	0	0	0	0	0
551220 Gronddepot	-34.262	-42.644	0	10.000	0	0	0
551350 Herstel degeneratieschade	-47.235	-96.410	-30.950	0	0	0	0
551401 Reserve Beheerplan Kunstwerken	-114.657	-114.657	0	0	0	0	0
551450 Verkeersmaatregelen	-60	0	-60	0	0	0	0
551550 Inritvergunningen	-862	0	0	0	0	0	0
551650 Verkeers- en vervoersplan	-259	0	0	0	0	0	0
551750 Beheerplan Verlichting	-1.355	-4.980	0	0	-870	-840	-810
551800 Beheerplan Openbaar groen	-23.000	0	12.615	0	0	0	0
551901 Reserve Begraafplaatsen	-34.283	-63.442	0	-55.000	-40.000	-88.000	-40.000
551950 Inkomsten begraafplaatsen	-679.059	-503.321	-244.810	0	0	0	0
552001 Reserve Reiniging	-226.756	-74.913	0	0	0	0	0
552050 Inkomsten reiniging	-1.704.351	-2.007.903	-1.213.411	-11.000	0	0	0
552051 Inkomsten reiniging (Dividend)	-127.665	0	0	0	0	0	0
552100 Onderhoudsplan Riolering	0	50.939	0	0	0	0	0
552102 DI-VE-RS ROM	0	-50.939	0	0	0	0	0
552150 Inkomsten riolering	-1.424.344	-1.446.842	-1.461.826	0	0	0	0
552200 Huisaansluiting riolering	-60.200	-2.131	-1.400	0	0	0	0
Totaal Beheer & Onderhoud	**-4.782.913**	**-4.521.473**	**-3.026.465**	**-56.000**	**-40.870**	**-88.840**	**-40.810**
Totaal Baten	**-4.782.913**	**-4.521.473**	**-3.026.465**	**-56.000**	**-40.870**	**-88.840**	**-40.810**
Resultaat	**2.791.316**	**3.386.944**	**-1.291.493**	**21.580**	**8.800**	**8.830**	**8.860**

Toelichting op de lasten en baten product Beheer en Onderhoud

Lasten

Voor het product Beheer & Onderhoud is voor 2021 **€77.580,-** extra geld nodig. Voor de jaren daarna moet het budget respectievelijk **€49.670,-; €97.670,-** en **€49.670,**- naar boven worden bijgesteld. Hieronder is een toelichting opgenomen van deze budgetbijstellingen.

502500 Sportpark Molenbeek

De riolering bij vv Heerde is ernstig verstopt door boomwortelgroei en ligt op onjuist afschot. Daarnaast moet de ringleiding ook worden vervangen. Voor 2021 is hiervoor €15.000,- benodigd (3).

502520 Sportpark Eeuwlanden
Het achterstallig onderhoud van de kleedgelegenheden is met verkregen middelen vanuit de gemeente opgepakt door de vereniging. Het structurele budget voor klein onderhoud kan structureel worden afgeraamd (3).

502620 Aula en baarhuisjes
In 2023 moet de dakafwerking vervangen worden bij de begraafplaatsen in Heerde - Engelmanskamp als ook aan de begraafplaats in Wapenveld. Dit vraagt een eenmalige bijraming van €48.000,- (2).

551100 Kadaster & Landmeten
Door de upgrade naar een nieuwe versie van Microstation is het noodzakelijk om meerdere plug-ins ook te upgraden. Hierdoor stijgen de licentiekosten structureel met €1.500,- (3).

551200 Beheerplan Wegen
Voor het vegen van de wegen in onze gemeente heeft een nieuwe aanbestedingsprocedure plaatsgevonden. De kosten zijn structureel €12.000,- hoger dan begroot (3).

Naast de medewerkers in vaste dienst ontvangen de medewerkers van Lucrato ontvangen een vergoeding voor het gebruik van de mobiele telefoon. Het budget moet structureel omhoog bijgesteld worden met €3.000,- (3).

551220 Gronddepot
In 2021 verwachten wij minder kosten op het gronddepot, omdat er minder transporten gaan plaatsvinden. Incidenteel €10.000,- aframen (2).

551800 Beheerplan Openbaar groen
Kan afgeraamd worden omdat hier overboeking plaats vindt naar Kostenplaats evenementen. het gaat om een €5.420,- (3).

551900 Onderhoudsplan Begraafplaatsen
Er is structureel vanaf 2021 €40.000,- benodigd voor de uitbesteding van het delven van graven. In 2020 heeft al een aframing van de personeelskosten plaatsgevonden. Daarnaast is in 2021 incidenteel €15.000,- nodig voor snoeiwerkzaamheden bij de begraafplaats Engelmanskamp. Deze extra uitgaven worden gedekt worden uit de reserve begraafplaatsen (2).

552000 Onderhoudsplan Reiniging
Dit betreft investerings- en plaatsingskosten voor een ondergronds verzamelsysteem bij een nieuw te bouwen appartementencomplex. De gemeente fungeert hierbij als opdrachtgever. De initiatiefnemer vergoedt deze eenmalige kosten aan de gemeente. Voor 2021 is dit €11.000,- (2).

Investering wildroosters wilde zwijnen
Bij de toegangsweg van Wapenveld worden wildroosters geplaatst om de overlast van wilde zwijnen aan de rand van het dorp en in het park op te lossen. Het plaatsen van deze roosters kost naar verwachting €20.000,- (zie ook investeringsoverzicht).

Baten
De opbrengstenkant kan bij dit product met respectievelijk **€56.000,-; €40.870,-; €88.840,-** en **€40.810,-** worden verhoogd. Hieronder is een toelichting gegeven op deze budgetbijstellingen.

551220 Gronddepot
In 2021 verwachten wij minder kosten op het gronddepot, omdat er minder transporten gaan plaatsvinden. Incidenteel €10.000,- aframen (2).

551901 Reserve Begraafplaatsen
Dekking mutaties vanuit de reserve in verband met kosten zoals opgenomen bij het onderhoudsplan begraafplaatsen (2).

552050 Inkomsten reiniging

Dit betreft investerings- en plaatsingskosten voor een ondergronds verzamelsysteem bij een nieuw te bouwen appartementencomplex. De gemeente fungeert hierbij als opdrachtgever. De initiatiefnemer vergoedt deze eenmalige kosten aan de gemeente. Voor 2021 is dit €11.000,- (2).

Bosbeheer

Toelichting op product Bosbeheer

Het beheer en onderhoud van het gemeentelijk bos- en heidegebied.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
Bosbeheer							
502200 Gebouwen Bosbedrijf	10.597	8.802	4.022	0	0	0	0
555000 Bosbeheer	77.063	90.756	26.254	3.314	3.314	3.314	3.314
555050 Recreatiebeheer	3.103	3.314	0	-3.314	-3.314	-3.314	-3.314
Totaal Bosbeheer	**90.763**	**102.872**	**30.275**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Lasten	**90.763**	**102.872**	**30.275**	**0**	**0**	**0**	**0**
Baten							
Bosbeheer							
502200 Gebouwen Bosbedrijf	-34.570	-8.324	-17.485	0	0	0	0
555000 Bosbeheer	-156.351	-146.826	-84.252	0	0	0	0
Totaal Bosbeheer	**-190.921**	**-155.150**	**-101.737**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Baten	**-190.921**	**-155.150**	**-101.737**	**0**	**0**	**0**	**0**
Resultaat	**-100.158**	**-52.278**	**-71.462**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting op de lasten en baten product Bosbeheer

Lasten

Voor 2021 hoeft het budget bij het product Bosbeheer niet te worden verhoogd; de mutaties zijn per saldo nihil. Er vindt alleen een onderlinge budgetverschuiving van **€3.314,-** plaats (2).

4. Sociaal maatschappelijk

Toelichting op programma Sociaal Maatschappelijk

Het programma Sociaal Maatschappelijk gaat over alles wat mensen in hun directe bestaan raakt en heeft primair betrekking op zorg, welzijn, arbeid, onderwijs, volksgezondheid en vrijetijdsbesteding zoals sport en kunst en cultuur. Het gaat om mensen en de wijze waarop zij in staat zijn om deel te nemen aan de samenleving en invulling geven aan hun eigen verantwoordelijkheid.

Preventie

Toelichting op product Preventie

Onder dit product vallen alle activiteiten die zich richten op preventie en de algemene voorzieningen en die als maatregel opgenomen zijn in het collegeprogramma, voor zowel jeugdigen als volwassenen. Deze producten maken financieel onderdeel uit van de overige producten.

Onderwijs en Educatie

Toelichting op product Onderwijs en Educatie

Vanuit dit budget wordt het onderwijskansenbeleid, leerplichtfunctie en regionaal meld- en coördinatiepunt voortijdig schoolverlaters bekostigd. Daarnaast valt ook de Volwasseneneducatie en aanpak laaggeletterdheid onder dit product. De bekostiging hiervan komt voort uit de WEB-middelen die wij ontvangen vanuit het rijk via centrumgemeente Zwolle. Vanuit dit budget financieren wij formele taallessen, taalstages en de uren voor de taalpuntdocent.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
Onderwijs & Educatie							
563000 Lokaal onderwijsbeleid	91.272	95.089	0	0	0	0	0
563050 Overig lokaal onderwijsbeleid	318.606	298.424	11.459	0	0	0	0
563150 Volwasseneneducatie	48.132	43.185	39.358	0	-43.185	-43.185	-43.185
Totaal Onderwijs & Educatie	**458.010**	**436.698**	**50.817**	**0**	**-43.185**	**-43.185**	**-43.185**
Totaal Lasten	**458.010**	**436.698**	**50.817**	**0**	**-43.185**	**-43.185**	**-43.185**
Baten							
Onderwijs & Educatie							
563050 Overig lokaal onderwijsbeleid	-279.380	-297.424	-95.295	0	0	0	0
563150 Volwasseneneducatie	-40.812	-43.185	0	0	43.185	43.185	43.185
Totaal Onderwijs & Educatie	**-320.192**	**-340.609**	**-95.295**	**0**	**43.185**	**43.185**	**43.185**
Totaal Baten	**-320.192**	**-340.609**	**-95.295**	**0**	**43.185**	**43.185**	**43.185**
Resultaat	**137.818**	**96.089**	**-44.477**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting op de lasten en baten product Onderwijs & Educatie

Lasten en baten

Het product Onderwijs & Educatie kan voor de jaren 2022 e.v. met **€43.185,-** naar beneden worden bijgesteld. Hieronder is een toelichting opgenomen van deze budgetbijstelling.

563150 Volwasseneneducatie

Vanaf 2022 gaat de WEB-subsidie voor volwasseneducatie rechtstreeks naar de arbeidsmarktregio Stedendriehoek en Noord-Veluwe waarin de gemeente Heerde in een aanbesteding meedoet. Hierdoor kan deze post, zowel aan de lasten- als aan de batenkant, met €43.185,- worden afgeraamd (2).

Onderwijshuisvesting

Toelichting op product Onderwijshuisvesting

Wat mag het kosten

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
Onderwijshuisvesting							
502325 OBS Pr. Beatrix (F 421)	18.162	16.020	0	0	0	0	0
502345 OBS De Horsthoek (F 421)	40.851	25.430	18.049	0	-28.782	-28.982	-29.182
502365 OBS J. Ligthart (F 421)	35.568	25.458	3.286	0	0	0	0
502385 OBS De Heemde (F 421)	20.625	18.355	1.744	0	0	0	0
549000 Huisvesting basisonderwijs	277.678	245.442	16.911	15.000	15.000	15.000	0
549001 Reserve Huisvesting basisonderwijs	98.360	100.030	0	0	0	0	0
549050 De Sprengen	82.951	66.281	19.711	0	0	0	0
549100 De Noordgouw	235.972	125.710	21.830	0	0	0	0
Totaal Onderwijshuisvesting	**810.167**	**622.726**	**81.532**	**15.000**	**-13.782**	**-13.982**	**-29.182**
Totaal Lasten	**810.167**	**622.726**	**81.532**	**15.000**	**-13.782**	**-13.982**	**-29.182**
Baten							
Onderwijshuisvesting							
502345 OBS De Horsthoek (F 421)	-33.796	-34.660	-14.100	0	0	0	0
549000 Huisvesting basisonderwijs	-4.031	-1.000	0	0	0	0	0
549001 Reserve Huisvesting basisonderwijs	-484.668	0	0	0	0	0	0
549101 Reserve De Noordgouw	-141.312	0	0	0	0	0	0
Totaal Onderwijshuisvesting	**-663.807**	**-35.660**	**-14.100**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Baten	**-663.807**	**-35.660**	**-14.100**	**0**	**0**	**0**	**0**
Resultaat	**146.360**	**587.066**	**67.432**	**15.000**	**-13.782**	**-13.982**	**-29.182**

Toelichting op de lasten en baten product Onderwijshuisvesting

Lasten

De lastenverhoging bij het product Onderwijshuisvesting is voor 2021 **€15.000,-.** Voor 2022 e.v. kan er **€13.782,-** respectievelijk **€13.982,**- en **€29.182,-** worden afgeraamd. Hieronder zijn deze begrotingsaanpassingen toegelicht.

502345 OBS De Horsthoek (F 421)

Overdracht van Horsthoekschool staat gepland in 2e kwartaal 2021, daarna komt pand in eigendom van schoolbestuur. De (onderhouds)budgetten kunnen daarom structureel worden afgeraamd (3).

549000 Huisvesting basisonderwijs

Bij de Jenaplanschool is een unit met tijdelijk karakter geplaatst. Deze unit blijft in gebruik totdat de nieuwbouw/renovatie in 2024 is gerealiseerd (conform planning IHP) (3).

Kunst, cultuur en media

Toelichting op product Kunst, cultuur en media

Dit product omvat het (subsidie)beleid op gebied van bibliotheekwerk, cultuurplein, cultuureducatie, muziek- zangverenigingen, Oranjeverenigingen, lokale radio en monumenten.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
Kunst Cultuur & Media							
565000 Bibliotheekwerk	270.255	270.255	0	0	0	0	0
565100 Kunst & Cultuur	252.652	257.297	216.816	48.300	50.700	0	0
565150 Theater & Muziek	27.370	26.900	0	0	0	0	0
565200 Lokale radio	8.964	9.114	0	0	-150	-150	-150
565300 Monumentenzorg	45.271	63.646	461	-5.000	0	0	0
Totaal Kunst Cultuur & Media	**604.512**	**627.212**	**217.278**	**43.300**	**50.550**	**-150**	**-150**
Totaal Lasten	**604.512**	**627.212**	**217.278**	**43.300**	**50.550**	**-150**	**-150**
Baten							
Kunst Cultuur & Media							
565101 Res.sociaal domein	0	0	0	-48.300	-50.700	0	0
565300 Monumentenzorg	-2.910	-2.500	-504	0	0	0	0
Totaal Kunst Cultuur & Media	**-2.910**	**-2.500**	**-504**	**-48.300**	**-50.700**	**0**	**0**
Totaal Baten	**-2.910**	**-2.500**	**-504**	**-48.300**	**-50.700**	**0**	**0**
Resultaat	**601.602**	**624.712**	**216.774**	**-5.000**	**-150**	**-150**	**-150**

Toelichting op de lasten en baten product Kunst, cultuur en media

Lasten

Bij het product Kunst, cultuur en media gaan de lasten in 2021 **€43.300,-** omhoog. Voor 2022 moet er **€50.550,-** worden bijgeraamd; voor de jaren erna kan dit product met **€150,-** worden afgeraamd.

565100 Kunst & Cultuur

Uitbreiding met 1 fte buurtsportcoach, 0,2 fte cultuurmakelaar en 0,22 fte schulddienstverlening conform collegevoorstel van 2 februari 2021. Voor De totale kosten ad. €99.000,- (gesplitst over 2021 en 2022) worden gedekt uit de reserve sociaal domein (2).

565200 Lokale radio

Dit budget kan structureel met €150,- worden afgeraamd (3).

565300 Monumentenzorg

In dit budget is onder meer voorzien in een budget van €7.500,- voor de nieuw in te stellen erfgoedcommissie. Op dit moment worden voor deze commissie geschikte leden gezocht. De commissie is nog niet actief en dat betekent dat er nog geen kosten worden gemaakt. Daarom wordt een bedrag van €5.000,- afgeraamd. Inzet is uiteraard wel dat de erfgoedcommissie dit jaar nog aan de slag gaat. (3).

Baten

De inkomsten bij dit product kunnen voor 2021 en 2022 met respectievelijk **€48.300,-** en **€50.700,-** naar boven worden bijgesteld.

565100 Kunst & Cultuur
Dekking uit de reserve sociaal domein van de uitbreiding met 1 fte buurtsportcoach, 0,2 fte cultuurmakelaar en 0,22 fte schulddienstverlening conform collegevoorstel van 2 februari 2021 (2).

Sport

Toelichting op product Sport

Het product Sport omvat alle inzet, subsidies en bijdragen ten behoeve van sportstimulering. Hieronder vallen o.a. de binnen- en buitensport, de exploitatiebijdrage voor het zwembad en de combinatiefunctionaris sport.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
Sport							
567150 Sportbeleid	138.620	71.426	30.285	-6.000	420	420	420
567250 Zwembad	175.890	183.074	176.862	0	0	0	0
Totaal Sport	**314.511**	**254.500**	**207.147**	**-6.000**	**420**	**420**	**420**
Totaal Lasten	**314.511**	**254.500**	**207.147**	**-6.000**	**420**	**420**	**420**
Baten							
Sport							
567150 Sportbeleid	-100.646	-82.393	0	0	0	0	0
567251 Reserve zwembad	-2.953	-4.841	0	0	0	0	0
Totaal Sport	**-103.599**	**-87.234**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Baten	**-103.599**	**-87.234**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Resultaat	**210.911**	**167.266**	**207.147**	**-6.000**	**420**	**420**	**420**

Toelichting op de lasten en baten product Sport

Lasten

De uitgaven van het product Sport kunnen voor 2021 met **€6.000,-** worden afgeraamd. Voor de jaren erna moet de raming met **€420,-** worden verhoogd.

567150 Sportbeleid

De subsidies voor sport worden uitgekeerd op basis van het aantal jeugdleden. De verwachting is dat er niet meer jeugdleden zijn in 2021 dan in 2020 en 2019; het budget kan daarom met €6.000,- worden afgeraamd (3).

Voor 2022 e.v. vindt er per saldo een geringe bijstelling van €420,- plaats van enkele budgetten binnen dit product (3).

Accommodaties SMV

Toelichting op product Accommodaties SMV

Accommodaties die een sociaal maatschappelijke functie in onze gemeente hebben en waarvoor wij financieel verantwoordelijk zijn of een financiële bijdrage leveren.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
Accommodaties SMV							
502390 De Heerd	347.751	546.342	44.382	0	0	0	0
502395 De Rhijnsberg	431.838	465.986	98.319	0	5.000	0	0
502440 Sportzaal Wapenveld	81.237	106.744	36.653	0	0	0	0
502450 Binnensportacc2017	17.925	0	17.859	0	0	0	0
502460 Sporthal Faberhal	178.686	225.977	49.966	0	0	0	0
502462 Kantine Faberhal	12.485	15.470	909	-7.500	0	0	0
502480 Dorpsacc.De Noord	68.287	74.861	28.860	0	0	0	0
502590 Hof van Cramer, Wapenveld	63.647	19.902	4.890	7.500	7.500	7.500	7.500
Totaal Accommodaties SMV	**1.201.857**	**1.455.282**	**281.838**	**0**	**12.500**	**7.500**	**7.500**
Totaal Lasten	**1.201.857**	**1.455.282**	**281.838**	**0**	**12.500**	**7.500**	**7.500**
Baten							
Accommodaties SMV							
502390 De Heerd	-154.270	-179.130	-65.487	0	0	0	0
502395 De Rhijnsberg	-300.531	-351.830	-34.317	0	0	0	0
502440 Sportzaal Wapenveld	-9.440	-4.000	-3.591	0	0	0	0
502450 Binnensportacc2017	-38.000	-77.160	0	0	0	0	0
502460 Sporthal Faberhal	-42.630	-4.000	-2.485	0	0	0	0
502462 Kantine Faberhal	-4.137	0	0	0	0	0	0
502480 Dorpsacc.De Noord	-7.858	-2.000	-2.948	0	0	0	0
502481 Reserve Dorpsacc.De Noord	0	0	0	0	0	0	0
502590 Hof van Cramer, Wapenveld	-12.932	-12.071	-5.454	0	0	0	0
502591 Reserve Hof van Cramer, Wapenveld	-36.706	0	0	0	0	0	0
Totaal Accommodaties SMV	**-606.506**	**-630.191**	**-114.283**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Baten	**-606.506**	**-630.191**	**-114.283**	**0**	**0**	**0**	**0**
Resultaat	**595.351**	**825.091**	**167.556**	**0**	**12.500**	**7.500**	**7.500**

Toelichting op de lasten en baten product Accommodaties SMV

Lasten

Bij het product Accommodaties SMV vindt voor 2022 een bijstelling van **€12.500,-** plaats; voor de jaren erna is de bijstelling **€7.500,-.** Hieronder zijn deze budgetbijstellingen toegelicht.

502395 De Rhijnsberg

De (onderdelen) van sporttoestellen moeten worden vervangen vanwege afkeur of einde technische levensduur waardoor de veiligheid niet gewaarborgd kan worden. Hiervoor moet €5.000,- worden bijgeraamd (3).

502462 Kantine Faberhal
De kantine van de Faberhal is als gevolg van Corona gesloten waardoor er geen kosten worden gemaakt. De verwachting is dat na de zomer de kantine weer open gaat; 50% van de kosten (€7.500,-)kunnen daarom worden afgeraamd (5).

502590 Hof van Cramer Wapenveld
De beheerderskosten voor het Hof van Cramer is naar dit product overgeboekt en afgeraamd van onafhankelijke cliëntondersteuning (571055) (2).

STIP

Toelichting op product STIP

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
STIP 0-100+							
570000 Welzijn	0	288.274	45.692	0	0	0	0
570010 dagbesteding	0	129.758	33.628	0	0	0	0
570020 Sociaal werk	0	302.910	66.252	0	0	0	0
570030 Thuisbegeleiding	0	141.740	74.394	0	0	0	0
570040 Jeugd	0	614.637	157.736	0	0	0	0
570050 Balie	0	26.020	7.148	0	0	0	0
570100 Locatie Heerde	0	197.099	79.227	0	0	0	0
570150 Locatie Wapenveld	0	47.107	10.588	0	0	0	0
570200 Uitvoeringskosten algemeen	0	81.976	42.774	0	0	0	0
570250 Uitvoeringskosten volwassenen	0	60.525	607	0	0	0	0
570300 Uitvoeringskosten jeugd	0	56.266	10.059	0	0	0	0
Totaal STIP 0-100+	**0**	**1.946.312**	**528.105**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Lasten	**0**	**1.946.312**	**528.105**	**0**	**0**	**0**	**0**
Baten							
STIP 0-100+							
570100 Locatie Heerde	0	-4.000	0	0	0	0	0
570250 Uitvoeringskosten volwassenen	0	0	-2.218	0	0	0	0
570300 Uitvoeringskosten jeugd	0	0	-2.905	0	0	0	0
Totaal STIP 0-100+	**0**	**-4.000**	**-5.123**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Baten	**0**	**-4.000**	**-5.123**	**0**	**0**	**0**	**0**
Resultaat	**0**	**1.942.312**	**522.982**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting op de lasten en baten product STIP

Informatie en toegang sociaal domein

Toelichting op product Informatie en toegang sociaal domein

Onder dit product vallen de ambtelijke kosten van medewerkers die de toegang vormen, de kosten voor de Adviesraad Sociaal Domein, onafhankelijke cliëntondersteuning en kosten voor ICT.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
Informatie en toegang sociaal domein							
502592 project 0-100 jaar	0	0	25.362	0	0	0	0
571005 Informatie & Toegang	594.163	271.054	0	0	0	0	0
571055 Onafh. Cliëntondersteuning / -participatie	22.295	46.622	5.205	-7.500	-9.000	-9.000	-9.000
571105 ICT	17.150	0	0	0	0	0	0
Totaal Informatie en toegang sociaal domein	**633.607**	**317.676**	**30.567**	**-7.500**	**-9.000**	**-9.000**	**-9.000**
Totaal Lasten	**633.607**	**317.676**	**30.567**	**-7.500**	**-9.000**	**-9.000**	**-9.000**
Baten							
Informatie en toegang sociaal domein							
571005 Informatie & Toegang	-182.097	0	0	0	0	0	0
Totaal Informatie en toegang sociaal domein	**-182.097**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Baten	**-182.097**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Resultaat	**451.510**	**317.676**	**30.567**	**-7.500**	**-9.000**	**-9.000**	**-9.000**

Toelichting op de lasten en baten product Informatie en toegang sociaal domein

Lasten

De uitgaven kunnen bij dit product voor 2021 met **€7.500,-** worden afgeraamd; de jaren daarna is de jaarlijkse neerwaartse bijstelling **€9.000,-.** Hieronder zijn deze budgetwijzigingen toegelicht.

571055 Onafh. Cliëntondersteuning / -participatie

De beheerderskosten voor de Hof van Cramer is van dit subproduct overgeboekt naar het subproduct Hof van Cramer Wapenveld (502590) (2).

SBOH kan structureel met €1.500,- worden afgeraamd met ingang van 2022; het budget hiervoor is ook al op een ander subproduct opgenomen (3).

Jeugdhulp individuele voorzieningen

Toelichting op product Jeugdhulp individuele voorzieningen

Jongeren onder de 18 of 21 jaar krijgen op basis van een indicatie hulp in natura door één of meerdere aanbieders binnen de regionaal
afgesloten raamovereenkomst. Bepalend voor de uitgaven is het aantal jongeren dat gebruik maakt van jeugdhulp en de zorgzwaarte. Ook de PGB's vallen onder dit product. Daarnaast worden ook de regionale beschikbaarheidsvoorzieningen bekostigd binnen dit product, zoals Veilig Thuis.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
Jeugdhulp individuele voorzieningen							
573005 Jeugdhulp PGB	141.800	150.000	54.500	0	0	0	0
573055 Jeugdhulp in natura	4.414.926	4.739.572	1.032.647	0	0	0	0
573105 Jeugdhulp in natura bovenlokaal	119.792	135.870	80.282	0	5.980	8.508	11.380
573110 Continuïteitsbijdrage Coronacrisis Jeugd	54.190	0	-3.252	0	0	0	0
Totaal Jeugdhulp individuele voorzieningen	**4.730.708**	**5.025.442**	**1.164.178**	**0**	**5.980**	**8.508**	**11.380**
Totaal Lasten	**4.730.708**	**5.025.442**	**1.164.178**	**0**	**5.980**	**8.508**	**11.380**
Baten							
Jeugdhulp individuele voorzieningen							
573105 Jeugdhulp in natura bovenlokaal	-51.300	0	0	0	0	0	0
Totaal Jeugdhulp individuele voorzieningen	**-51.300**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Baten	**-51.300**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Resultaat	**4.679.408**	**5.025.442**	**1.164.178**	**0**	**5.980**	**8.508**	**11.380**

Toelichting op de lasten en baten product Jeugdhulp individuele voorzieningen

Lasten

Bij het product Jeugdhulp individuele voorzieningen zijn de lasten met ingang vanaf 2022 **€5.980,-** naar boven bijgesteld. Voor de jaren erna is de bijstelling **€8.508,-** respectievelijk **€11.380,-.**

573055 Jeugdhulp in natura

De effecten van de invoering van het woonplaatsbeginsel zijn nog niet verwerkt. Dit zal voor de gemeente Heerde tot lagere kosten, maar ook een lagere uitkering vanuit het

rijk leiden; de impact hiervan is nog niet bekend.
Voor 2022 zal er vanuit het rijk een extra bijdrage komen voor de toenemende kosten in de jeugdzorg, de precieze hoogte hiervan is nog niet bekend en ook nog niet in deze perspectiefnota verwerkt.

573105 Jeugdhulp in natura bovenlokaal
Dit is een schatting op basis van de conceptbegroting Veilig Thuis 2022 en indexatiepercentage SEZ 2021.
In 2020 en 2021 is de begroting van Veilig Thuis aangevuld met DUVO-middelen uit Apeldoorn. Het is nog niet bekend of die middelen ook in 2022 (en verder) ingezet kunnen worden voor de begroting van Veilig Thuis. Dit is de meest conservatieve inschatting (waarin er dus geen DUVO-middelen beschikbaar zijn).
Het indexatiepercentage van SEZ is in 2021 vastgesteld op 3,1%. Wanneer dit indexeringspercentage wordt overgenomen dan moeten de uitgaven van de spoedeisende zorg met de genoemde bedragen naar boven worden bijgesteld (4).

Jeugdhulp overige voorzieningen

Toelichting op product Jeugdhulp overige voorzieningen

Vanuit dit budget worden alle vrij toegankelijke voorzieningen en preventieve activiteiten voorliggend aan jeugdhulp bekostigd, zoals de ambulante hulpverleners die werkzaam zijn vanuit het Centrum voor Jeugd en Gezin. Daarnaast wordt binnen dit budget de jeugdgezondheidszorg 0-4 en 4-19 jaar bekostigd.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
Jeugdhulp overige voorzieningen							
575000 Jeugdzorg (overig)	103.105	118.330	0	0	0	0	0
575005 Jeugdhulp uitvoeringkosten	636.842	0	37.990	10.000	0	0	0
575200 Preventie	9.432	19.690	5.631	0	0	0	0
575250 Jeugdgezondheidszorg	471.697	457.812	82.205	-805	17.917	25.256	33.126
575300 Voorschoolse voorziening	71.244	114.413	11.595	0	0	0	0
575350 Dec.uitkering peuterspeelzaalwerk	14.646	15.017	0	0	0	0	0
575400 Overige voorziening	151.708	0	0	0	0	0	0
575450 Buitenschoolse voorzieningen	4.150	5.200	0	0	0	0	0
575500 Kosten CJG	277.008	270.091	16.734	0	0	0	0
Totaal Jeugdhulp overige voorzieningen	**1.739.831**	**1.000.553**	**154.155**	**9.195**	**17.917**	**25.256**	**33.126**
Totaal Lasten	**1.739.831**	**1.000.553**	**154.155**	**9.195**	**17.917**	**25.256**	**33.126**
Baten							
Jeugdhulp overige voorzieningen							
575300 Voorschoolse voorziening	-595	0	0	0	0	0	0
575350 Dec.uitkering peuterspeelzaalwerk	0	0	0	0	0	0	0
575401 Reserve Sociaal domein Jeugd	-46.590	0	0	0	0	0	0
575500 Kosten CJG	-783	-5.470	-4.500	0	0	0	0
Totaal Jeugdhulp overige voorzieningen	**-47.968**	**-5.470**	**-4.500**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Baten	**-47.968**	**-5.470**	**-4.500**	**0**	**0**	**0**	**0**
Resultaat	**1.691.862**	**995.083**	**149.655**	**9.195**	**17.917**	**25.256**	**33.126**

Toelichting op de lasten en baten product Jeugdhulp overige voorzieningen

Lasten

De ramingen zijn bij dit product verhoogd met respectievelijk **€9.195,-; €17.917,-; €25.256,- en €33.126.-** voor de jaren 2021 t/m 2024. Onderstaand zijn deze bijstellingen toegelicht.

575005 Jeugdhulp uitvoeringkosten

Voor 2021 is er €10.000,- subsidie toegekend aan Jeugd aan Zet voor het organiseren van jongerenactiviteiten in coronatijd. Uitvoering staat gepland in 2021 (5).

575250 Jeugdgezondheidszorg

Bij het ramen van de subsidiebedragen voor Verian is er tot op heden geen rekening gehouden met de loon- en prijsindexaties; dat is hierbij gecorrigeerd. Dit betekent een aanpassing van de begroting met respectievelijk €5.965,-, €12.941,-, €19.489,- en €25.877,- voor de jaren 2021-2024 (3).

De ramingen voor de GGD zijn bijgesteld naar aanleiding van de conceptbegroting van deze organisatie. Tevens is er een structureel budget bijgeraamd met ingang van 2022 voor de uitbreiding van het Rijksvaccinatieprogramma. Voor 2021 betekent dit een voordeel van €6.770,-; voor de jaren erna is dit een extra last van €4.976,- oplopend naar €7.249,- voor 2024 (1).

Participatie en Werk

Toelichting op product Participatie en Werk

Onder dit product vallen de sociale werkvoorziening (WSW), pilot participatievoorziening en werkzoekenden- en werkgeversdienstverlening. Belangrijke partner voor de uitvoering van dit product is de GR Lucrato. Zij geven invulling aan de sociale werkvoorziening, de werkgeversdienstverlening en de werknemersdienstverlening voor het deel re-integratie. Met de pilot participatievoorziening wil gemeente Heerde dat de onderdelen vanuit Zorg/Ondersteuning en Werk voor de inwoner meer met elkaar verbonden wordt.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
Participatie & Werk							
577050 WSW	2.392.864	2.302.964	1.771.678	-58.030	-60.910	-63.710	-66.270
577105 Werkzoekenden dienstverlening	312.936	456.500	80.849	-78.523	-63.627	-48.759	-71.029
Totaal Participatie & Werk	**2.705.800**	**2.759.464**	**1.852.527**	**-136.553**	**-124.537**	**-112.469**	**-137.299**
Totaal Lasten	**2.705.800**	**2.759.464**	**1.852.527**	**-136.553**	**-124.537**	**-112.469**	**-137.299**
Resultaat	**2.705.800**	**2.759.464**	**1.852.527**	**-136.553**	**-124.537**	**-112.469**	**-137.299**

Toelichting op de lasten en baten product Participatie & Werk

Lasten

De begroting kan voor dit product voor 2021 met **€136.553,-** naar beneden worden bijgesteld. Voor de jaren 2022 t/m 2024 is de neerwaartse bijstelling respectievelijk **€124.537,-; €112.469,- en €137.299,-**. Hieronder is e.e.a. toegelicht.

577050 WSW gelden

Lucrato heeft een exploitatietekort in de begroting hetgeen door de deelnemende gemeenten Apeldoorn, Epe en Heerde wordt betaald. De gemeente Heerde draagt hier voor 8% aan bij. Op basis van de nieuwe meerjarenraming van Lucrato kan deze bijdrage naar beneden worden bijgesteld met €43.399,- voor 2021 oplopend tot €51.639,- voor 2024 (1).

577105 Werkzoekende dienstverlening

Het budget wat voor beschut werk was geraamd was te hoog en is afgeraamd naar realistischer bedragen (1).

Inkomen

Toelichting op product Inkomen

Het product Inkomen bestaat uit het ontwikkelen en uitvoeren van beleid op gebied van bijzondere bijstand, minimabeleid, bijstandsverlening (zelfstandigen), armoedebestrijding, het kindpakket en schulddienstverlening.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
Inkomen							
579000 Bijstandverlening	331.886	387.846	6.189	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
579050 Levensonderhoud	2.656.470	2.333.200	811.233	321.039	40.000	40.000	40.000
579100 Bijstandverlening zelfstandigen	1.241.049	83.480	157.212	0	0	0	0
579200 Inkomensondersteuningsbeleid	317.633	280.449	0	0	0	0	0
579250 Schulddienstverlening	43.659	120.444	0	0	0	0	0
579300 Minimabeleid	157.173	137.257	50.651	0	0	0	0
579400 Kwijtscheldingen	32.407	30.000	24.111	0	0	0	0
579450 Bijzondere bijstand/leenbijstand	306.323	343.820	53.456	-33.820	-33.820	-33.820	-33.820
Totaal Inkomen	**5.086.600**	**3.716.496**	**1.102.851**	**277.219**	**-3.820**	**-3.820**	**-3.820**
Totaal Lasten	**5.086.600**	**3.716.496**	**1.102.851**	**277.219**	**-3.820**	**-3.820**	**-3.820**
Baten							
Inkomen							
579050 Levensonderhoud	-2.806.439	-2.664.655	-678.713	-35.828	-35.828	-35.828	-35.828
579100 Bijstandverlening zelfstandigen	-1.238.489	-44.513	-704.887	0	0	0	0
579300 Minimabeleid	-20.788	-51.780	0	0	0	0	0
579305 Algemene uitkering minimabeleid	-58.463	0	-47.285	0	0	0	0
579450 Bijzondere bijstand/leenbijstand	-19.310	-3.170	-6.165	0	0	0	0
Totaal Inkomen	**-4.143.489**	**-2.764.118**	**-1.437.051**	**-35.828**	**-35.828**	**-35.828**	**-35.828**
Totaal Baten	**-4.143.489**	**-2.764.118**	**-1.437.051**	**-35.828**	**-35.828**	**-35.828**	**-35.828**
Resultaat	**943.111**	**952.378**	**-334.200**	**241.391**	**-39.648**	**-39.648**	**-39.648**

Toelichting op de lasten en baten product Inkomen

Lasten

De lasten van het product Inkomen moeten vanaf 2021 structureel met **€277.219,-** worden verhoogd. Voor de jaren erna is er sprake van een afname van **€3.820,-** Hieronder volgt een onderbouwing van deze aanpassingen.

579000 Bijstandverlening

De kosten voor de sociale recherche kunnen structureel met €10.000,- worden verlaagd. Contractueel is vastgelegd dat er 10 dossiers worden afgenomen waar een vast tarief voor wordt betaald (3).

579050 Levensonderhoud
De verwachte meerkosten van de bijstandsuitkeringen op basis van aantal en prijs is voor 2021 berekend op €281.039,-. In 2021 zijn er naar verwachting 167 bijstandsgerechtigden tegen een gemiddelde uitkering van €14.696,-; hiermee komt het totaal van de te verwachten bijstandsuitkeringen uit op €2.454.239,- voor 2021 (3).

Omdat er meer mensen met Loonkostensubsidie worden ingezet dient het budget structureel met €40.000,- verhoogd te worden (3).

579450 Bijzondere bijstand/leenbijstand
De uitgaven Bijzondere Bijstand liggen de laatste twee jaar rond de €310.000,-. Dit betekent dat dit budget met €33.820,- structureel naar beneden kan worden bijgesteld (3).

Baten
579050 Levensonderhoud
Het Buig-budget kan op basis van de voorlopige beschikking 2021 van het Rijk structureel worden verhoogd me**t €35.828,-** (3).

Wmo maatwerkvoorzieningen

Toelichting op product Wmo maatwerkvoorzieningen

Een maatwerkvoorziening is een voorziening die is afgestemd op de individuele omstandigheden en mogelijkheden van de ingezetene. Bij de maatwerkvoorziening moet rekening gehouden worden met de behoeften, persoonskenmerken en voorkeuren van de cliënt. Op deze manier wordt de cliënt in staat gesteld tot zelfredzaamheid en/of participatie, zodat hij zo lang mogelijk in zijn eigen leefomgeving kan blijven. Een voorziening die nodig is om de mantelzorger te ondersteunen of deze te ontlasten, kan onderdeel uitmaken van een maatwerkvoorziening. Maatwerkvoorzieningen kunnen materiele en/of immateriële zijn.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
Wmo maatwerkvoorzieningen							
581005 Wmo uitvoeringskosten incl externe advisering	695.272	698.945	16.294	0	0	0	0
581055 Maatwerkvoorzieningen ZIN BG	1.296.491	1.321.210	291.209	0	0	0	0
581060 Continuïteitsbijdrage Coronacrisis ZIN	34.961	0	-9.636	0	0	0	0
581155 Maatwerkvoorzieningen PGB BG	15.139	38.750	6.500	-23.150	-23.150	-23.150	-23.150
581205 Opvang en beschermd wonen Wmo	68.073	24.026	0	0	0	0	0
581750 Maatwerkvoorzieningen natura materieel v	468.045	574.710	222.115	-205.660	-203.990	-207.120	-210.300
581800 Maatwerkvoorzieningen natura materieel w	340.494	161.130	175.143	0	0	0	0
581850 Maatwerkvoorzieningen PGB materieel verp	0	0	-43.646	0	0	0	0
Totaal Wmo maatwerkvoorzieningen	**2.918.475**	**2.818.771**	**657.979**	**-228.810**	**-227.140**	**-230.270**	**-233.450**
Totaal Lasten	**2.918.475**	**2.818.771**	**657.979**	**-228.810**	**-227.140**	**-230.270**	**-233.450**
Baten							
Wmo maatwerkvoorzieningen							
581005 Wmo uitvoeringskosten incl. externe advisering	-50.000	0	0	0	0	0	0
581055 Maatwerkvoorzieningen ZIN BG	-1.405	0	0	0	0	0	0
581205 Opvang en beschermd wonen Wmo	-124.198	0	0	0	0	0	0

581206 Res.Soc.domein Wmo maatwerk.	-44.640	0	0	0	0	0	0
581750 Maatwerkvoorzieningen natura materieel v	-5.613	-6.240	-1.599	0	0	0	0
581950 Eigen bijdragen Wmo bestaand	-92.240	-20.000	-54.852	-72.000	-72.000	-72.000	-72.000
Totaal Wmo maatwerkvoorzieningen	**-318.097**	**-26.240**	**-56.451**	**-72.000**	**-72.000**	**-72.000**	**-72.000**
Totaal Baten	**-318.097**	**-26.240**	**-56.451**	**-72.000**	**-72.000**	**-72.000**	**-72.000**
Resultaat	**2.600.378**	**2.792.531**	**601.528**	**-300.810**	**-299.140**	**-302.270**	**-305.450**

Toelichting op de lasten en baten product Wmo maatwerkvoorzieningen

Lasten

De lasten van het product Wmo maatwerkvoorzieningen kan in 2021 met **€228.810,-** naar beneden bijgesteld worden ; de jaren erna kan het budget verlaagd worden naar respectievelijk **€227.140,-, €230.270,-** en **€233.450,-.** Hieronder volgt een onderbouwing van deze budgetaanpassingen.

581750 Maatwerkvoorziening natura materieel

De uitgaven voor het aanvragen van een invalidenparkeerkaart zijn sinds 2019 onder deze post gebracht (medische adviezen en materiaalkosten). de kosten zijn circa €6.000,- per jaar (exclusief personeelskosten) gezien de uitgaven 2019 en 2020. Vanaf 2022 moet deze post daarom structureel worden bijgeraamd met €4.750,-(3).

581155 Maatwerkvoorzieningen PGB BG

De aanvragen PGB zijn afgenomen. De uitgaven zijn door de SVB geschat op €15.600,-.; hierdoor kan er structureel €23.150,- van het oorspronkelijke budget worden afgeraamd (3).

581750 Maatwerkvoorzieningen vervoer

Het budget van deze post is overgeheveld naar de kostenplaats Basismobiliteit (585250). Respectievelijk €205.660,-, €208.740,-, €211.870,- en €215.050,- is overgeheveld (2).

Baten

581950 Eigen bijdragen Wmo bestaand

De inkomsten voor de eigen bijdrage (abonnementstarief) is toegenomen aangezien de abonnementstarieven voor de AVLSH ook hier binnenkomen. Structureel kan er **€72.000,-** worden bijgeraamd (3).

Wmo algemene voorzieningen

Toelichting op product Wmo algemene voorzieningen

Een algemene voorziening is een aanbod van diensten en activiteiten dat zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers toegankelijk is. Het is gericht op maatschappelijke participatie. Algemene voorzieningen worden gefaciliteerd door de gemeente. Het kan hierbij ook gaan om voorzieningen die door vrijwilligersorganisaties worden aangeboden, mits deze gefaciliteerd zijn door de gemeente. Belangrijk is dat de algemene voorzieningen bekend en beschikbaar zijn, zowel bij cliënten, vrijwilligers als bij professionals, en dat zij gericht zijn op maatschappelijke participatie.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
Wmo algemene voorzieningen							
585000 Volwassenenwerk	176.436	106.038	0	0	0	0	0
585050 Maatschappelijk werk	6.908	6.984	0	0	0	0	0
585100 Volksgezondheid	170.844	188.904	79.065	5.000	6.000	6.000	6.000
585150 Vreemdelingen inburgering	29.736	64.283	4.032	-21.263	0	0	0
585200 Algemene voorzieningen regieondersteuning	755.009	41.598	0	0	0	0	0
585250 Basismobiliteit	689.507	794.374	445.562	170.660	208.740	211.870	215.050
585300 Algemene voorziening schoon en leefbaar	1.671.374	2.211.420	203.378	-223.530	0	0	0
585350 Vrijwilligers	61.785	89.998	7.184	0	0	0	0
585400 Mantelzorg	95.640	80.261	1.173	10.000	0	0	0
Totaal Wmo algemene voorzieningen	**3.657.238**	**3.583.860**	**740.395**	**-59.133**	**214.740**	**217.870**	**221.050**
Totaal Lasten	**3.657.238**	**3.583.860**	**740.395**	**-59.133**	**214.740**	**217.870**	**221.050**
Baten							
Wmo algemene voorzieningen							
585100 Volksgezondheid	-995	0	0	0	0	0	0
585150 Vreemdelingen inburgering	0	-59.313	0	37.983	0	0	0
585152 Maatschappelijke begeleiding	-26.070	0	0	0	0	0	0

585155 Inburgering	-36.921	0	-23.235	0	0	0	0
585250 Basismobiliteit	-12.987	-13.230	-2.160	-2.000	0	0	0
585301 Reserve algemene voorzieningen huishoudelijke hulp	-453.000	-800.000	0	0	0	0	0
Totaal Wmo algemene voorzieningen	**-529.973**	**-872.543**	**-25.395**	**35.983**	**0**	**0**	**0**
Totaal Baten	**-529.973**	**-872.543**	**-25.395**	**35.983**	**0**	**0**	**0**
Resultaat	**3.127.264**	**2.711.317**	**714.999**	**-23.150**	**214.740**	**217.870**	**221.050**

Toelichting op de lasten en baten product Wmo algemene voorzieningen

Lasten

De lasten van het product Wmo algemene voorzieningen daalt voor 2021 met **€59.133,-;** voor 2022 is er een stijging van **€214.740,-**. De daaropvolgende jaren is er respectievelijk **€217.870,-** en **€221.050,-** meer nodig van het oorspronkelijke budget. Hieronder zijn de afwijkingen toegelicht.

585100 Volksgezondheid
Voor het project 'Rookvrije Generatie' is er €1.000,- structureel nodig vanaf 2022 (4).

AED's
Vanaf 2021 moet er structureel €5.000,- worden bijgeraamd voor AED's. Het gaat deels om verplaatsing van bestaande AED's (verbeterde dekking), vervanging van AED's en buitenkasten vanwege einde technische levensduur en het bijplaatsen van een enkele nieuwe AED in wijken waar nog geen dekking was, betaling van stroomkosten aan particulieren aan wiens gevel de AED en kast is komen te hangen, verhoging van de onderhoudskosten omdat het aantal AED's is uitgebreid. De AED bij STIP wordt in deze kosten niet meegerekend (4).

585150 Vreemdelingen inburgering
We verwachten in 2021 15 volwassen statushouders te huisvesten die Maatschappelijke begeleiding ontvangen. Daarbij zal er een training PVT gegeven worden. De verwachte kosten hiervoor komen uit op €38.050,-, de begroting wordt daarom met €21.263,- afgeraamd (3).

585250 Basismobiliteit
Door Corona is er geen gymonderwijs in de eerste maanden van 2021, waardoor er ook geen vervoer is gecontracteerd. Voor 2021 kan er daarom €10.000,- worden afgeraamd (5).

WVG kosten CVV
Het budget van deze post is overgeheveld van de kostenplaats Wmo maatwerkvoorzieningen (581750). Respectievelijk €205.660,-, €208.740,-, €211.870,- en €215.050,- (2).

Beheer en regie Plus OV
Aangepast op basis van gewijzigde begroting PlusOV 2021. Incidenteel €5.000,- aframen in 2021 (1).

Wmo dagbestedingsvervoer
Aangepast op basis van gewijzigde begroting PlusOV 2021. Incidenteel €20.000,- aframen in 2021 (1).

585300 Algemene voorziening schoon en leefbaar
Minder uitgaven door Corona minder klanten-toestroom, rekening gehouden met inzet HH coach. Stijging door abonnementstarief en cao VVT-wijziging. Voor 2021 €223.530,- het budget naar beneden bij te stellen (5).

585400 Mantelzorg
In de praktijk zijn er gemiddeld 270 aanvragen voor het mantelzorgcompliment volwassenen. Na eerdere ombuiging is er budget beschikbaar voor ca. 188 mantelzorgcomplimenten, naast waardering voor jonge mantelzorgers. Het huidige budget leidt tot een structureel tekort. Voor 2021 moet er daarom €10.000,- worden bijgeraamd (3).

Baten
De opbrengsten dalen naar verwachten voor 2021 met **€35.983,-.** Onderstaand is hiervoor een verklaring gegeven.

585150 Vreemdelingen inburgering
Er zijn in 2020 9 volwassen statushouders gehuisvest. Hiervoor ontvangen we vanuit het gemeentefonds €21.330,-. Voor 2021 met daarom deze inkomst met €37.983,- naar beneden worden bijgesteld (3).

585250 Basismobiliteit
Door Corona is er minder vervoer naar school op basis waarvan een eigen bijdrage verschuldigd is. Dit is een incidentele aframing van € 8.000,- (5).

Reizigersbijdrage
Begroot op basis van de gerealiseerde reizigersbijdrage over 2020. Voor 2021 kan er €10.000,- worden bijgeraamd (1).

Overzicht overhead

Toelichting op product Overhead

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
Overhead							
500010 Kostenplaats Management	851.789	816.545	119.860	-21.499	0	0	0
500020 Bestuursondersteuning en -advisering	1.485.444	0	328	0	0	0	0
500030 Bedrijfsondersteuning en -advisering	1.286.146	1.688.317	10.638	55.000	133.500	136.838	140.258
500035 Bedrijfs- en bestuursonder. en –advisering	0	0	319.053	0	0	0	0
500040 Dienstverlening en informatiebeheer	1.367.616	1.924.283	292.839	-3.696	-41.196	-41.196	-41.196
500050 Realisatie, onderhoud en beheer	1.491.681	1.756.194	259.735	21.499	0	0	0
500060 Ruimte, ondernemen en wonen	1.799.265	1.934.524	408.331	0	0	0	0
500070 Sociaal maatschappelijke verbinding	2.423.518	2.675.166	399.931	0	0	0	0
502160 Raadhuis	221.763	118.927	79.614	0	0	0	0
502165 Gemeentekantoor Eperweg 5	263.196	288.234	68.255	10.000	0	0	0
502190 Gemeentewerf Veldweg	87.302	92.491	23.604	0	0	0	0
503000 Facilitaire zaken	232.349	338.635	107.401	0	0	0	0
504000 Personeel & organisatie	4.887.011	4.482.031	118.140	37.500	0	0	0
504100 Personeelskosten secundair overig	119.350	208.596	35.879	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
504109 Personeelskosten secundair management	5.821	7.330	837	0	0	0	0
504110 Personeelskosten secundair BS	10.025	17.120	2.722	0	0	0	0
504111 Personeelskosten secundair BD	8.986	15.480	8.567	0	0	0	0
504112 Personeelskosten secundair DIB	22.956	15.480	784	0	0	0	0

504113 Personeelskosten secundair ROB	9.796	20.360	755	0	0	0	0
504114 Personeelskosten secundair ROW	8.266	17.940	305	0	0	0	0
504115 Personeelskosten secundair SMV	10.662	26.880	298	0	0	0	0
504200 Personeelskosten overig	253.750	191.230	80.007	0	0	0	0
504300 intergemeentelijke samenwerking	0	0	9.340	0	0	0	0
505000 Informatievoorziening	1.502.205	1.553.732	797.517	81.196	80.311	97.815	93.354
505006 Gezamenlijke projecten H2O	37.462	0	0	0	0	0	0
505010 Huisvesting en facilitair	0	0	23.680	0	0	0	0
505020 Personeelskosten primair	32.000	0	180.587	0	0	0	0
505040 Personeelskosten overige	96	0	0	0	0	0	0
505100	0	0	0	0	0	0	0
505620 Software specifiek	1.266.246	0	1.169.213	0	0	0	0
505640 Software inwoners	114.227	0	128.676	0	0	0	0
505660 Software evenredig	7.689	0	9.412	0	0	0	0
505800 Personeelskosten	487.584	0	5.280	0	0	0	0
505900 PPM Software M2A	-1.969.898	0	1.399.013	0	0	0	0
505920 PPM Projecten inwoners	5.904	0	2.965	0	0	0	0
505940 PPM Projecten evenredig	21.735	0	22.200	0	0	0	0
505960 Overige kosten	34.418	0	3.327	0	0	0	0
506000 Financiën	33.752	9.510	7.497	0	3.000	3.000	3.000
506100 Elektronische dienstverlening	86.536	105.310	3.136	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
506150 Overheadtoerekening	333.516	311.344	0	0	0	0	0
527300 Overig Hattem	12.042	0	2.618	0	0	0	0
527310 Overig Oldebroek	17.728	0	2.368	0	0	0	0
Totaal Overhead	**18.869.933**	**18.615.659**	**6.104.712**	**169.000**	**164.615**	**185.457**	**184.416**
Totaal Lasten	**18.869.933**	**18.615.659**	**6.104.712**	**169.000**	**164.615**	**185.457**	**184.416**
Baten							
Overhead							

500010 Kostenplaats Management	-851.789	-816.545	0	0	0	0	0
500020 Bestuursondersteuning en -advisering	-1.485.444	0	0	0	0	0	0
500030 Bedrijfsondersteuning en -advisering	-1.286.146	-1.688.317	0	0	0	0	0
500040 Dienstverlening en informatiebeheer	-1.367.616	-1.924.283	0	0	0	0	0
500050 Realisatie, onderhoud en beheer	-1.491.681	-1.756.194	0	0	0	0	0
500060 Ruimte, ondernemen en wonen	-1.799.265	-1.934.524	0	0	0	0	0
500070 Sociaal maatschappelijke verbinding	-2.423.518	-2.675.166	-34.210	0	0	0	0
502161 Reserve gem.huis	-136.445	0	0	0	0	0	0
502165 Gemeentekantoor Eperweg 5	-619	0	-558	0	0	0	0
503000 Facilitaire zaken	-2.399	0	0	0	0	0	0
504000 Personeel & organisatie	-450.535	-454.248	-243.080	-75.000	0	0	0
504112 Personeelskosten secundair DIB	-1.196	0	0	0	0	0	0
505000 Informatievoorziening	-64.000	-64.000	0	0	0	0	0
505006 Gezamenlijke projecten H2O	-37.462	0	0	0	0	0	0
506000 Financiën	-928	0	0	0	0	0	0
506150 Overheadtoerekening	-333.516	-311.344	0	0	0	0	0
527300 Overig Hattem	-12.042	0	0	0	0	0	0
527310 Overig Oldebroek	-17.728	0	0	0	0	0	0
Totaal Overhead	**-11.762.329**	**-11.624.621**	**-277.848**	**-75.000**	**0**	**0**	**0**
Totaal Baten	**-11.762.329**	**-11.624.621**	**-277.848**	**-75.000**	**0**	**0**	**0**
Resultaat	**7.107.604**	**6.991.038**	**5.826.864**	**94.000**	**164.615**	**185.457**	**184.416**

Toelichting op de lasten en baten onderdeel Overhead

Lasten

De uitgaven bij het onderdeel Overhead moeten voor 2021 met **€169.000,-** naar boven worden bijgesteld; voor de jaren erna is de bijstelling **€164.615,-** (2022) respectievelijk **€185.457,-** en **€184.416,-** (2023 en 2024).

500010 Management

Overboeken van €21.499,- deelname generatiepact (naar kostenplaats Realisatie, onderhoud en beheer) (2).

500030 Bestuurs- en Bedrijfsondersteuning en -adv.
Om uitvoering te geven aan de eisen die gesteld worden vanuit de Arbowet is het voorstel om hier structureel uren voor beschikbaar te stellen. Hiermee kan uitvoering worden gegeven aan de Risico Inventarisaties en evaluatie en kan voldaan worden aan onze zorgplicht als werkgever. Voor 2021 €15.000,- bijramen en voor de overige jaren respectievelijk € 37.000,-, € 37.925,- en €38.873,- (4).

500030 Bestuurs- en Bedrijfsondersteuning en
Om uitvoering te geven aan de communicatievisie en het daaraan gekoppelde uitvoeringsplan is het voorstel om structureel 1,2 FTE toe te voegen aan de structurele capaciteit van communicatie. Zo kan er meer vorm worden gegeven aan onderdelen als inwonerparticipatie en benutting en inzet van social media (4).

500040 Dienstverlening en informatiebeheer
Bijraming als gevolg van de aanstelling van 2 Young Potentials Informatiemanagement en Inkoop. Voor 2021 is dit een bedrag van €37.500,-. Deze Young Potentials worden ingezet omdat er vanuit de gemeente Heerde een medewerker naar de gemeente Oldebroek wordt gedetacheerd (opbrengst €75.000,-). Het verschil hiertussen van €37.500,- wordt afgeboekt van de taakstelling op Bedrijfsvoering (subproduct 504000) (2).

De CISO / Privacy officer functie wordt in H2O-verband uitgevoerd en wordt meegenomen in de I-begroting O&I. Hiervoor kan €41.196,- structureel worden afgeraamd (2).

500050 Realisatie, onderhoud en beheer
Overboeken deelname generatiepact (van kostenplaats Management). Het gaat om een bedrag €21.499,- (2).

502165 Gemeentekantoor Eperweg 5
De toegangsinstallatie van de hoofdentree schuifdeuren verkeert in een sterk verouderde staat. Bedrijfszekerheid kan niet meer gegarandeerd worden. De installatie stamt uit het jaar 2003, heeft zijn dienst bewezen en moet worden vervangen. De kosten hiervoor worden ingeschat op €10.000,- en kunnen worden gedekt uit de reserve gebouwen (2).

504000 Personeelskosten primair
Voor 2021 kan er €37.500,- worden afgeboekt van de taakstelling Bedrijfsvoering (zie ook subproduct 500040) (2).

504100 Personeelskosten secundair overige
Door de inzet van een extra dienstauto voor de handhavingsmedewerkers kan de raming voor reis- en verblijfkosten met €6.000,- worden afgeraamd (zie ook subproduct 523100) (2).

505000 Automatiseringskosten
Bij te ramen meerkosten conform begroting Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O; respectievelijk €39.115,-, €56.619,- en €52.158,- voor de jaren 2022-2024 (1).

506000 Financiën
De bankkosten moeten met €3.000,- worden bijgeraamd doordat de banktransacties (IDEAL/PIN etc.) in de afgelopen jaren zijn toegenomen (3).

505000 Automatiseringskosten
Het intern personeel wat voor het M2A-project wordt ingezet moet worden vervangen. Voor 2021 worden deze kosten ingeschat op €40.000,- (1).

CISO/Privacy officer functie wordt in H2O-verband uitgevoerd en wordt structureel meegenomen in de I-begroting (zie ook subproduct 50040) (2).

506100 Elektronische dienstverlening
De uitgaven voor het ICT-beveiligingsassessment DigiD vallen door de samenwerking H2O jaarlijks lager uit dan verwacht. Daarnaast zullen de uitgaven voor maatwerk aanpassingen van het CMS lager uitvallen door de hogere frequentie van reguliere CMS-

updates en de grotere mogelijkheden voor webbeheer om zelf zaken aan te passen Deze post kan structureel met €5.000,- worden afgeraamd (3).

Investering koffie- en theevoorziening gemeentekantoor
De koffie- en theevoorziening voor de locaties gemeentekantoor, gemeentewerf, raadhuis en STIP zijn aanbesteed. Er is een nieuwe overeenkomst gesloten met een nieuwe leverancier op basis van een 7-jarige overeenkomst inclusief onderhoud. De nieuwe leverancier biedt de mogelijkheid om de machines eenmalig te kopen, wat een incidenteel voordeel oplevert van circa €15.000,-. Daarnaast zijn de automaten dan eigendom van de gemeente en kunnen ze nadien mogelijk circulair opnieuw worden ingezet. Voor de koop is eenmalig een investering benodigd van €30.000,- (zie ook investeringsoverzicht).

Baten
504000 Personeelskosten primair
Vergoeding detachering medewerker bij de gemeente Oldebroek. Voor 2021 kan **€75.000,-** worden bijgeraamd. Zie ook (2).

Algemene dekkingsmiddelen

Toelichting op product Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn vrij besteedbare inkomsten zonder vooraf bepaald bestedingsdoel. Conform de nieuwe richtlijnen worden deze budgetten nu onder een separaat hoofdstuk opgenomen (voorheen programma 2 Financiën, Economie en grote projecten). De inkomsten die tot dit onderdeel behoren zijn de Algemene Uitkering en overige uitkeringen uit het gemeentefonds, OZB, Precariobelasting, Toeristenbelasting, bespaarde rente over het Eigen Vermogen en ontvangen rentes en dividenden.

De uitgaven die bij dit onderdeel zijn opgenomen hebben betrekking op de inning en verwerking van bovengenoemde inkomsten.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
Algemene dekkingsmiddelen							
531100 Deelnemingen nutsbedrijven	1.458	422	0	0	0	0	0
531150 Geldleningen < 1 jaar	0	0	0	0	0	0	0
531200 Geldleningen > 1 jaar	627.839	545.321	8.940	0	0	0	0
531510 OZB woningen	150.718	123.660	26.749	0	0	0	0
531560 OZB niet - woningen	89.415	114.903	23.273	0	0	0	0
531610 Belastingen overig	178.895	22.470	12.260	0	0	0	0
531750 Precariobelasting	0	6.690	0	-6.690	0	0	0
533250 Toeristenbelasting	6.566	0	3.570	0	0	0	0
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	**1.054.890**	**813.466**	**74.792**	**-6.690**	**0**	**0**	**0**
Totaal Lasten	**1.054.890**	**813.466**	**74.792**	**-6.690**	**0**	**0**	**0**
Baten							
Algemene dekkingsmiddelen							
531100 Deelnemingen nutsbedrijven	-4.107	-39.000	4.107	24.000	24.000	24.000	24.000
531150 Geldleningen < 1 jaar	0	0	-3.924	0	0	0	0

531200 Geldleningen > 1 jaar	-683.340	-906.085	0	0	0	0	0
531300 Algemene uitkering	-24.089.128	-24.519.182	-5.240.715	-48.414	-136.184	133.754	80.423
531510 OZB woningen	-3.585.133	-3.542.970	-3.683.900	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000
531560 OZB niet - woningen	-1.222.457	-1.384.650	-1.184.145	195.000	195.000	195.000	195.000
531610 Belastingen overig	-5.791	-11.000	5.757	9.000	0	0	0
531750 Precariobelasting	-1.121.488	-1.070.000	1	-50.000	0	0	0
533250 Toeristenbelasting	-220.139	-225.000	180	0	0	0	0
545255 Algemene uitkering VTH / provinciale tak	-56.912	0	-56.912	0	0	0	0
567200 Integratie uitkering combinatie functionaris	-80.629	-80.629	-80.629	0	0	0	0
573305 Uitkering deelfonds	-2.793.764	-3.313.060	-3.313.060	0	0	0	0
575355 Algemene uitkering peuterspeelzaalwerk	-39.881	0	-31.238	0	0	0	0
577305 dec. Uitkering WSW/Reïntegratie	-2.422.218	-2.188.661	-2.188.661	0	0	0	0
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	**-36.324.986**	**-37.280.237**	**-15.773.139**	**-10.414**	**-57.184**	**212.754**	**159.423**
Totaal Baten	**-36.324.986**	**-37.280.237**	**-15.773.139**	**-10.414**	**-57.184**	**212.754**	**159.423**
Resultaat	**-35.270.096**	**-36.466.771**	**-15.698.346**	**-17.104**	**-57.184**	**212.754**	**159.423**

Toelichting op de lasten en baten onderdeel Algemene dekkingsmiddelen

Lasten

531750 Precariobelasting

De uitgaven kunnen bij algemene dekkingsmiddelen voor 2021 met **€6.690,-** naar beneden worden bijgesteld. Dit is mogelijk omdat Liander geen juridische procedures meer aanspant tegen de belastingaanslagen. Daarnaast wordt er in 2022 voor het laatst een precarioaanslag opgelegd (over belastingjaar 2021) omdat de precariobelasting voor kabels en leidingen vervalt per 2022. De verwachting is dat er daarom geen budget voor externe advisering meer nodig is (3).

Baten

De inkomsten kunnen bij dit onderdeel voor 2021 en 2022 met respectievelijk **€10.414,-** en **€57.184,-** worden verhoogd. Voor de jaren 2023 en 2024 wordt er minder ontvangen; **€212.754,-** respectievelijk **€159.423,-**. Deze mutaties zijn hieronder toegelicht.

531100 Deelnemingen nutsbedrijven

Gelet op de lage dividenduitkeringen van de afgelopen jaren en het feit dat Vitens de komende jaren de solvabiliteitspositie wil verbeteren en geld wil reserveren voor

toekomstige, grote investeringen, wordt voorgesteld om de dividenduitkering volledig met €24.000,- af te ramen (3).

531300 Algemene uitkering
Het budget van de algemene uitkering is aangepast naar aanleiding van de septembercirculaire 2020. Voor 2021 en 2022 betekent dit een voordeel van €48.414,- en €136.184,-; voor de jaren erna is er nadeel van €133.754,- respectievelijk €80.423,- (1).

531510 OZB-woningen en 531560 OZB niet woningen
De OZB-inkomsten moeten per saldo met €50.000,- structureel naar beneden worden bijgesteld. Oorzaak hiervan is de onjuiste verhouding tussen woningen en niet-woningen. Het verschil wordt veroorzaakt door de effecten van de herwaardering die nog niet volledig bekend was bij het vaststellen van de begroting 2021 (4).

531610 Belastingen overig
In verband met Corona is het invorderingsproces tijdelijk stilgelegd. Deze is inmiddels weer opgestart. Op basis van de aantallen belastingaanslagen die voor aanmaningen en dwangbevelen in aanmerking komt, wordt maximaal €6.500,- aan invorderingskosten in rekening gebracht. Dit heeft betrekking op belastingjaar 2020, maar deze verwachte opbrengsten zijn overgeboekt naar de begroting 2021. Voorafgaand aan het verzenden van de aanmaning wordt er (opnieuw) een herinnering verstuurd, De in rekening te brengen kosten zullen hierdoor mogelijk nog afnemen. Gelet op de ruime uitstelmogelijkheden die wegens corona ook in 2021 nog worden geboden is de verwachting dat de invorderingskosten voor de belastingaanslagen 2021 eveneens aanzienlijk minder zullen zijn. Om die reden wordt de verwachte opbrengst met €9.000,- afgeraamd (5).

531750 Precariobelasting
De omvang van het aantal kabels en leidingen is toegenomen, daarmee is de opbrengst voor 2021 bijgeraamd met €50.000,-. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de algemene reserve. De raming voor 2021 is hiermee in overeenstemming gebracht met de realisatie van 2020. Vanaf 2022 kan geen precariobelasting meet worden geïnd, daarmee is deze post voor 2022 e.v. afgeraamd tot nul (2).

Onvoorzien

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie t/m mei 2021	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024
Lasten							
531400 Onvoorzien	0	50.000	0	0	0	0	0
Totaal Lasten	**0**	**50.000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Resultaat	**0**	**50.000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting op de baten en lasten van Onvoorzien

Geen opmerkingen.

Meerjareninvesteringsplan 2022-2025

Investeringen	2021	2022	2023	2024	2025
Wildroosters wilde zwijnen (nieuw)	20.000				
Koffie- en theevoorziening gemeentekantoor (nieuw)	30.000				
Investeringen toerisme		90.000	25.000	25.000	25.000
Investeringen ondewijshuisvesting		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Investeringen sport		60.000	88.000	60.000	60.000
Reconstructie wegen		425.000	250.000	250.000	250.000
Kleine onvoorziene investeringen		25.000	25.000	25.000	25.000
Grasbeton buitenwegen		40.000		40.000	
Investeringen verkeersveiligheid		25.000	25.000	25.000	25.000
Investeringen openbare verlichting		80.000	80.000	80.000	80.000
Investeringen plantsoenen		50.000	50.000	50.000	50.000
Investeringen speelplaatsen		25.000	25.000	25.000	25.000
Investeringen riolering		1.050.555	485.000	485.000	485.000
Investeringen begraafplaatsen		16.000			
Investeringen gebouwen		360.580			
Investeringen tractie		153.000		160.000	82.000
Totaal investeringen	**50.000**	**2.400.135**	**1.053.000**	**1.225.025**	**1.107.000**

Investeringen 2021

Voor 2021 zijn er aan de bestaande en reeds goedgekeurde investeringen 2 nieuwe investeringen toegevoegd. Dit zijn:

Wildroosters wilde zwijnen

Bij de toegangsweg van Wapenveld worden wildroosters geplaatst om de overlast van wilde zwijnen aan de rand van het dorp en in het park op te lossen. Het plaatsen van deze roosters kost naar verwachting €20.000,-.

Koffie- en theevoorziening gemeentekantoor

De koffie- en theevoorziening voor de locaties gemeentekantoor, gemeentewerf, raadhuis en STIP zijn aanbesteed. Er is een nieuwe overeenkomst gesloten met een nieuwe leverancier op basis van een 7-jarige overeenkomst inclusief onderhoud. De nieuwe leverancier biedt de mogelijkheid om de machines eenmalig te kopen, wat een incidenteel voordeel oplevert van circa €15.000,-. Daarnaast zijn de automaten dan eigendom van de gemeente en kunnen ze nadien mogelijk circulair opnieuw worden ingezet. Voor de koop is eenmalig een investering benodigd van €30.000,-.

Financiële kaders

Financiële kaders

In dit hoofdstuk worden de richtlijnen en kaders geformuleerd die van belang zijn voor de financieel-technische afbakening van de op te stellen begroting 2022-2025. Deze richtlijnen en kaders zijn, gelet op de hanteren bestendige gedragslijn, gelijk aan vorig jaar; afgezien van een actualisatie of geringe aanpassing (aangegeven).

In diverse regelingen, plannen, besluiten en verordeningen is het financieel beleid van de gemeente Heerde geregeld. Hieronder volgt een opsomming van deze financiële beleidsstukken:

Verordeningen en financieel beleid;

- De financiële verordening gemeente Heerde 2019 inclusief 1e wijziging (art. 212 Gemeentewet);
- De controleverordening gemeente Heerde (art. 213 Gemeentewet);
- De verordening op de doelmatigheid- en doeltreffendheidsonderzoeken (art. 213a Gemeentewet);
- Het controleprotocol van de accountant;
- Het (intern) controleplan;
- Het treasurystatuut gemeente Heerde 2021;
- De nota reserves en voorzieningen;
- Het besluit op de inrichting en werkwijze van de ambtelijke organisatie;
- Het mandaatbesluit;
- Het besluit aanwijzing productverantwoordelijken;
- Het inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Aanverwante zaken zijn of worden geregeld in:

- Het subsidiebeleid;
- Het accommodatiebeleid;
- De begraafverordening;
- De legesverordening;
- De belastingverordening;
- De rioleringsverordening;
- De afvalstoffenverordening;
- Diverse beheer- en uitvoeringsplannen;
- Diverse exploitatieopzetten en calculaties.

Daarnaast is de Perspectiefnota kaderstellend voor de begrotingsvoorbereiding. In de diverse programma’s zijn de budgetten bijgesteld op basis van realistische ramingen. Hierbij is een uitsplitsing gemaakt in: 'harde onvermijdbare claims', 'claims met dekking'; 'realistisch ramen'; 'overige claims' en 'bijstellingen die zijn te relateren aan de Corona crisis'.

Technische uitgangspunten

Onvoorzien
Onvoorzien wordt geraamd over het geheel van de begroting en niet per programma. Hiervoor wordt voor de periode 2022-2025 een bedrag van €50.000,- per jaar opgenomen.
Onvoorzien wordt alleen gebruikt voor onvermijdbare en onvoorzienbare gebeurtenissen. Andere gevallen worden als nieuw beleid meegenomen in de voorbereiding van de begroting van het volgende jaar of worden verwerkt in de voor- of najaarsnota van het betreffende jaar.
Het college kan voor bovengenoemde uitgaven putten uit de post onvoorzien tot maximaal €10.000,- per gebeurtenis. Wel verplicht zij zich om hierover te rapporteren bij de bestuursrapportages (voor- of najaarsnota). Bij iedere bestuursrapportage wordt ook een staat gemaakt waarbij de mutaties afzonderlijk worden opgenomen met daarbij de beginstand en de eindstand. Onvoorzien is een apart onderdeel bij de rekening en de begroting.

Algemene uitkering
Uitgangspunt voor de berekening van de Algemene Uitkering[1] is de meicirculaire van 2021.

Lokale belastingen, heffingen en tarieven
De OZB-opbrengst wordt verhoogd met de indexering die in de meicirculaire van 2021 is opgenomen (overheidsconsumptie/netto materiële consumptie).
Uitgangspunt bij de calculatie van heffingen, rechten, leges, huren en tarieven is kostendekkendheid. Voor de afvalstoffenheffing, de rioolrechten en de begrafenisrechten geldt een kostendekkendheid na verwerking van de compensabele BTW.
De leges zijn in principe kostendekkend (in meerjarenperspectief) voor categorieën van vergunningen en diensten. Het gaat hierbij om de volgende categorieën:

- Bouwen, wonen en milieu;
- APV en bijzondere wetten;
- Bestuur- en burgerzaken.

Voor de overige tarieven geldt hetzelfde uitgangspunt.

Inzet reserves voor de kostendekkende exploitaties
In de financiële verordening gemeente Heerde 2019 (1e wijziging) is geregeld dat de werkelijke exploitatiesaldo's van de kostendekkende exploitaties van riolering, reiniging en begraven gemuteerd worden met de bijbehorende reserve of voorziening.

Bij het opstellen van de conceptbegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 wordt uitgegaan van een verhoging van de opbrengsten van alle lokale heffingen en tarieven waaronder leges en marktgelden, tarieven van gymzalen, sporthallen en zwembad zoals vermeld staat in de meicirculaire 2021 (overheidsconsumptie/netto materiële consumptie).
De opbrengst van de toeristenbelasting wordt verantwoord op het product toerisme en recreatie. Hierdoor wordt de relatie tussen de gemaakte kosten voor toerisme en recreatie en de ontvangen opbrengst beter zichtbaar. Het tarief voor 2022 en de jaren erna is vastgesteld op €1,50 per overnachting. Voor de indexering van de uitgaven 2022-2025 wordt ook uitgegaan van het percentage dat vermeld staat in de meicirculaire 2021 (overheidsconsumptie/netto materiële consumptie).
De salarissen voor 2022 worden geraamd op basis van de realisatie van 2021. Hierbij wordt rekening gehouden met de Cao-afspraken. Voor de jaren 2023-2025 wordt de indexering aangehouden conform de meicirculaire 2021 (overheidsconsumptie/lonen en salarissen).

Uitzonderingen:

- Subsidiëring aan professionele instellingen met personeelskosten die meer dan 60% van de totale kosten uitmaken worden geïndexeerd voor het indexeringspercentage conform meicirculaire 2021 (overheidsconsumptie/lonen en salarissen). Onder 'professioneel' worden die organisaties verstaan die door minstens één betaalde professional in dienst van de betreffende organisatie worden aangestuurd;
- Voor de overige gesubsidieerde instellingen vindt geen loon- en prijscompensatie plaats met uitzondering van de subsidie voor stichting het Berghuizerzwembad; de bijdrage aan deze stichting wordt geïndexeerd conform meicirculaire 2021 (overheidsconsumptie/netto materiële consumptie);
- Bij een aantal uitgaven is er sprake van een afwijkende prijsontwikkeling die niet of nauwelijks beïnvloedbaar is; dit geldt vooral bij contracten die voor langere perioden zijn afgesloten. Dit zijn o.a. uitgaven voor verzekeringen, energie, bouwkundig onderhoud, softwarelicenties en schoonmaak;
- Bij gemeenschappelijke regelingen hebben we als gemeente een klein aandeel in de besluitvorming en dus ook in de afspraken die gemaakt worden t.a.v. de indexeringen. De gemeentelijke bijdragen die deze organisaties ramen worden daarom overgenomen in de eigen gemeentelijke begroting;
- De methode van renteberekening over de boekwaarden is voorgeschreven in de notitie Grondbeleid 2019. Alleen de daadwerkelijk betaalde rente over het vreemd vermogen mag worden toegerekend aan de grondexploitaties. De disconteringsvoet is vanaf 2016 bepaald op een vast landelijk rentepercentage van 2%. Dit percentage wordt gebruikt voor het contant maken van de grondexploitatieberekeningen en voor het treffen van een eventuele verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties.

Financiering
De financieringsmiddelen van de gemeente Heerde bestaan uit 2 componenten; eigen vermogen (reserves) en vreemd vermogen (leningen). Het grootste deel van het vreemde vermogen is aangetrokken in de vorm van langlopende geldleningen. Hiervoor wordt de werkelijk te betalen rente geraamd. Voor een deel van het vreemde vermogen is (nog) geen langlopende lening afgesloten (financieringstekort). Het rentepercentage hiervoor wordt geraamd op 2%. Voor nieuwe investeringen > €100.000,- die annuïtair worden afgeschreven wordt een rentepercentage van 2,00% toegepast. Voor de overige investeringen < €100.000,- geldt een rentepercentage van 0,75%. Deze investeringen worden lineair afgeschreven. Over het eigen vermogen wordt geen rente berekend (conform aanbeveling BBV-richtlijnen).

Huren
Uitgangspunt bij de huren is een marktconforme huurprijs. Dit is aan de orde bij nieuwe verhuur of bij verlenging van aflopende contracten. Voor bestaande huur- en erfpachtovereenkomsten geldt een verhoging / indexering zoals vastgelegd in de desbetreffende overeenkomsten. Wanneer geen indexering is opgenomen dan geldt de algemene huurstijging (landelijke richtlijnen).

Doeluitkeringen
De uitvoering van taken in medebewind, waarvoor een doeluitkering wordt verstrekt, worden voor zover mogelijk binnen het door het rijk beschikbare budget uitgevoerd.

Loonkosten
De loonsom wordt berekend op basis van de feitelijke loonkosten van de formatie zoals deze in het formatieplan (conform salarisstaat/staat B) is opgenomen. Vacatures worden geraamd op het maximum van de functieschaal.

Vervanging tijdens ziekte
Het budget voor vervanging tijdens ziekte wordt structureel geraamd op 2% van de loonsom. Hiermee is vervanging van langdurige ziekte en vervanging bij zwangerschap niet volledig maar wel voor een belangrijk deel afgedekt. Kortdurend verzuim wordt in principe door collega's opgevangen, behalve als de dienstverlening direct in het geding is (bijv. receptie). Het streven is om het totale ziekteverzuimpercentage onder de 4% te brengen en te houden.

Externe inhuur
Externe inhuur kan plaatsvinden wanneer hier incidentele baten (o.a. projecten) tegenover staan. Daarnaast kan het noodzakelijk zijn in te huren bij pieken of bij ziekte zoals hierboven al is aangegeven. Overige noodzakelijk geachte inhuur kan binnen de loonsom worden opgevangen indien er ruimte in de begroting ontstaat door onderuitputting van de loonsom als gevolg van vacatures. Het management beschouwt de hierboven genoemde bronnen als één geheel. Zo kan soms gekozen worden voor overuren, soms voor tijdelijke contracten en soms voor inhuur. Aan het eind van het jaar kan het zijn dat er een overschrijding op externe inhuur is en een onderuitputting op ziektevervanging en/of de loonsom. Het totaal van de drie posten (loonsom, ziektevervanging en incidentele baten) moet dekking geven voor het totaal van de kosten van eigen personeel en inhuur. Bij de jaarstukken wordt een overzicht opgenomen van de werkelijke loonkosten zowel van intern al extern personeel, afgezet tegen de raming.

Budget stage- en leerwerkplaatsen
Voor de vergoeding van stagiaires is een budget van €10.000,- geraamd. Voor garantiebanen is geen raming meer opgenomen voor de jaren 2022-2025. Loonkosten van vakantiekrachten en overig tijdelijk werk wordt binnen de loonsom opgevangen.

Training en opleiding
Het budget voor training en opleiding wordt structureel geraamd op 2% van de loonsom (ongeveer €220.000,-). Deze raming wordt voor de helft centraal geraamd en voor de helft opgenomen bij de desbetreffende afdelingskostenplaatsen.

Productieve uren en het uurtarief
Uren worden verantwoord op de diverse producten. Het totaal aantal direct productieve uren wordt geraamd op 1.420 per formatieplaats (fte).
Daarnaast worden er uren van eigen personeel toegeschreven aan bouwgrondexploitaties, investeringen, kostendekkende exploitaties (riolering, reiniging en begraven) en aan werken voor derden.

Werken voor derden
Bij werken voor derden (bijv. aanleg uitrit) gaat het om uitvoering van taken die niet per sé door de gemeente hoeft te worden gedaan. Deze werken kunnen ook door een private partij worden uitgevoerd. Hierdoor zal ook uit het oogpunt van oneerlijke concurrentie, een commercieel tarief worden berekend. In de praktijk betekent dit een toeslag van 10% op het uurtarief plus overheadkosten.

Risico’s
Bij de opstelling van de begroting wordt rekening gehouden met risico’s en onzekerheden. Zoveel mogelijk wordt geprobeerd om budgetten zo juist mogelijk te ramen. Wanneer uitgaven of inkomsten een hoge mate van onzekerheid hebben worden deze als risico opgenomen in de top 10 risico’s van de paragraaf Weerstandsvermogen.

[1] Uitkering uit het gemeentefonds die gekoppeld is aan de uitgaven van het rijk.

Beleidsmatige uitgangspunten

Rolverdeling
De begroting wordt voorbereid door de productverantwoordelijk medewerkers.
De afdelingsmanagers hebben hierin een coördinerende rol voor het betreffende programma en bespreken deze met de betreffende portefeuillehouder(s). Uiteraard kijkt de concerncontroller mee. De coördinatie op de planning en ondersteuning wordt verzorgd door de financieel adviseurs. Het MT bepaalt of de inhoud van de begroting zodanig is, dat deze met het college kan worden besproken en is integraal verantwoordelijk voor de toepassing van de in deze nota genoemde uitgangspunten.

Primitieve begroting
De basis voor de primitieve begroting[1] 2022 is de meerjarenraming 2022-2024 die bij de begroting van 2021 is vastgesteld. De jaarschijf 2025 wordt hieraan toegevoegd. De richtlijnen en kaders die in dit hoofdstuk worden genoemd, moeten hierin worden verwerkt. Daarnaast moet er rekening worden gehouden met niet beïnvloedbare stijgingen. Deze doen zich vooral voor bij bijvoorbeeld (meerjarige) contracten. Niet beïnvloedbare stijgingen worden tot bestaand beleid gerekend. Hierbij gaat het om:

- Belastingen en verzekeringen;
- Energieprijzen e.d.;
- Doorlopende overeenkomsten;
- Vastgestelde begrotingen van gemeenschappelijke regelingen.

In de primitieve begroting worden tevens de begrotingsaanpassingen als gevolg van raadsbesluiten tot en met 12 juli 2021 (incl. voorjaarsnota) verwerkt.

Structureel sluitende begroting
Uitgangspunt is een begroting waarvan de structurele uitgaven en inkomsten in het begrotingsjaar 2022 minimaal in evenwicht zijn of een positief saldo vertonen. Een sluitend meerjarenperspectief waarbij het begrotingsjaar 2025 in evenwicht is is ook toegestaan. Eén of meerdere tekorten in de begrotingsjaren 2022-2024 is daarbij geen probleem. Er moet dan echter wel (incidentele) dekking worden gevonden om deze tekorten op te vangen. Incidentele uitgaven en inkomsten worden niet meegerekend. Van deze posten moet een apart overzicht worden gemaakt. Dit overzicht maakt deel uit van de programmabegroting.
Een structureel sluitende begroting en een tijdige aanlevering van de stukken resulteert in repressief toezicht[2] door de provincie. Wanneer aan 1 of beide voorwaarden niet wordt voldaan dan geldt er preventief[3] toezicht. Het gevolg hiervan is dat de begroting en de begrotingswijzigingen eerst moeten worden goedgekeurd door de provincie voordat tot uitvoering mag worden overgegaan.

Beleidsruimte: nieuw voor oud
Voor nieuw beleid geldt dat er een integrale afweging moet kunnen plaatsvinden. Dit betekent dus dat de afweging en prioritering voor nieuw beleid gemaakt moet worden voorafgaand aan het begrotingsjaar. Het is onwenselijk om gedurende het jaar voorstellen voor nieuw beleid te behandelen. Uitgangspunt is "nieuw beleid voor oud beleid", oftewel geen verhoging van de structurele lasten.
Voor nieuwe investeringen geldt dezelfde integrale afweging. Ook deze worden in samenhang beoordeeld. Om een goede afweging te kunnen maken, moet er voor iedere investering een afzonderlijke onderbouwing worden gegeven voor nut, noodzaak en kosten. Tevens moet worden aangegeven wat de consequenties zijn wanneer de investering niet doorgaat.
De kosten (afschrijving en rente) voor nieuwe investeringen worden het 1e jaar voor 1/3 deel in de begroting opgenomen.
Voor alle investeringen geldt een minimum grensbedrag van €10.000,-. Aanschaffingen met een lager bedrag worden direct in de exploitatie geraamd; hierop wordt niet

afgeschreven.
Investeringen < dan €100.000,- worden lineair afgeschreven; investeringen > dan €100.000,- worden afgeschreven op annuïteitenbasis[4].

[1] Begroting zoals die is vastgesteld door de gemeenteraad voorafgaand aan het begrotingsjaar.
[2] Mildste vorm van toezicht; de gemeente kan zonder voorafgaande goedkeuring van de Provincie de begroting en de begrotingswijzigingen uitvoeren.
[3] Vorm van toezicht waarbij de Provincie de begroting en begrotingswijzigingen van de gemeente vooraf moet goedkeuren. Wanneer deze goedkeuring er niet is dan mag het gemeentebestuur geen uitgaven doen.
[4] Conform financiële verordening gemeente Heerde 2019 (inclusief 1e wijziging).

Detailoverzicht mutaties per categorie

categorie	omschrijving kostenplaats	omschrijving kostensoort	lasten/baten	bij- aframing 2021	bij- aframing 2022	bij- aframing 2023	bij- aframing 2024
1	505000 Automatiseringskosten	Bijdrage BVO H2O	Lasten		39.115	56.619	52.158
1	505000 Automatiseringskosten	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	40.000	p.m.	p.m.	p.m.
1	523000 Brandweer	Bijdrage gemeenschapp.regelingen	Lasten		14.000	28.625	43.469
1	523000 Brandweer	Bijdrage gemeenschapp.regelingen	Lasten	-90.000			
1	531300 Algemene uitkering	Algemene uitkering gemeentefonds	Baten	-48.414	-136.184	133.754	80.423
1	533000 Economische zaken	Bijdrage gemeenschapp.regelingen	Lasten	-11.230	-11.400	-11.570	-11.740
1	533000 Economische zaken	Bijdrage aan regio Zwolle	Lasten	19.215	19.215	19.215	19.215
1	575250 Jeugdgezondheidszorg	Bijdrage GGD Gelre-ijssel 4-19 jaar	Lasten		10.993	10.993	10.993
1	575250 Jeugdgezondheidszorg	Bijdrage GGD Gelre-ijssel 4-19 jaar	Lasten	-6.770	-6.017	-5.226	-3.744
1	577050 WSW	WSW gelden	Lasten	-120.999	-120.999	-120.999	-120.999
1	577050 WSW	WSW gelden	Lasten	77.600	74.720	71.920	69.360
1	577105 Werkzoekenden dienstverlening	Inzet instrumenten	Lasten	-93.154	-78.258	-63.390	-85.660
1	585250 Basismobiliteit	Beheer en regie Plus OV	Lasten	-5.000			
1	585250 Basismobiliteit	Wmo dagbestedingsvervoer	Lasten	-20.000			
1	585250 Basismobiliteit	Reizigersbijdrage	Baten	-10.000			
2	500010 Management	Salarissen personeel	Lasten	-21.499			
2	500050 Realisatie, onderhoud en beheer	Salarissen personeel	Lasten	21.499			
2	500040 Dienstverlening en informatiebeheer	Salarissen personeel	Lasten	-41.196	-41.196	-41.196	-41.196
2	505000 Automatiseringskosten	Bijdrage O&I	Lasten	41.196	41.196	41.196	41.196
2	502020 Brandweergarage Heerde	Algemeen onderhoud gebouwen	Lasten		10.000		
2	502020 Brandweergarage Heerde	Reserve gebouwen	Baten		-10.000		
2	502165 Gemeentekantoor Eperweg 5	Algemeen onderhoud gebouwen	Lasten	10.000			
2	502020 Brandweergarage Heerde	Reserve gebouwen	Baten	-10.000			
2	500040 Dienstverlening en informatiebeheer	Salarissen personeel	Lasten	37.500			
2	504000 Personeelskosten primair	Salarissen personeel	Lasten	37.500			
2	504000 Personeelskosten primair	Vergoedingen personeel	Baten	-75.000			
2	523100 Openbare orde & Veiligheid	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	6.000	6.000	6.000	6.000
2	504100 Personeelskosten secundair overig	Reis- en verblijfkosten	Lasten	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000

2	502590 Hof van Cramer Wapenveld	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	7.500	7.500	7.500	7.500
2	571055 Onafh. Clientondersteuning / -participa	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500
2	502620 Aula en baarhuisjes	Algemeen onderhoud gebouwen	Lasten			48.000	
2	551900 Onderhoudsplan Begraafplaatsen	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	15.000			
2	551900 Onderhoudsplan Begraafplaatsen	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	40.000	40.000	40.000	40.000
2	551901 Reserve Begraafplaatsen	Beschikking reserve	Baten	-55.000	-40.000	-88.000	-40.000
2	521150 College	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten		-4.200	-4.200	-4.200
2	533200 Toerisme & Recreatie	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten		4.200	4.200	4.200
2	521450 Basisregistratie	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	20.000			
2	521550 Streekarchivariaat	Bijdrage streekarchivariaat	Lasten	-20.000			
2	521600 Duurzaamheid	Transitievisie warmte	Lasten	150.000			
2	521601 Reserve duurzaamheid	Beschikking reserve	Baten	-150.000			
2	521600 Duurzaamheid	uitvoering regeling reductie energiegebr	Lasten	137.808			
2	521600 Duurzaamheid	Algemene uitkering gemeentefonds	Baten	-137.808			
2	531750 Precariobelasting	Precariobelasting	Baten	-50.000			
2	531751 Reserve precariobelasting	Toevoeging reserve	Lasten	50.000			
2	533200 Toerisme & Recreatie	Stichting schaapskudde	Lasten	21.587	21.587	21.587	21.587
2	533200 Toerisme & Recreatie	Overige baten	Baten	-21.587	-21.587	-21.587	-21.587
2	549200 Vrijkomende locaties	Afschrijvingen	Lasten	-19.203	-16.054	-15.210	-14.400
2	549201 Reserve vrijkomende locaties	Beschikking reserve	Baten	19.203	16.054	15.210	14.400
2	551200 Beheerplan Wegen	Materieel en onderhoud	Lasten	25.720	25.720	25.720	25.720
2	551200 Beheerplan Wegen	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	-25.720	-25.720	-25.720	-25.720
2	551220 Gronddepot	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	-10.000			
2	551220 Gronddepot	Overige baten	Baten	10.000			
2	552000 Onderhoudsplan Reiniging	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	11.000			
2	552050 Inkomsten reiniging	Overige baten	Baten	-11.000			
2	555000 Bosbeheer	Rente investeringen	Lasten	3.314	3.314	3.314	3.314
2	555050 Recreatiebeheer	Salarissen personeel	Lasten	-3.314	-3.314	-3.314	-3.314
2	563050 Overig lokaal onderwijsbeleid	Kwalificatieplicht	Lasten	14.660	14.660	14.660	14.660
2	563050 Overig lokaal onderwijsbeleid	RMC - LP taken	Lasten	-14.660	-14.660	-14.660	-14.660
2	563150 Volwasseneneducatie	Reg.educatie Deltion	Lasten		-43.185	-43.185	-43.185
2	563150 Volwasseneneducatie	Rijksbijdrage educatie Deltion coll	Baten		43.185	43.185	43.185
2	565100 Kunst & Cultuur	Combinatiefunctionaris	Lasten	48.300	50.700		
2	565101 Reserve sociaal domein	Beschikking reserve	Baten	-48.300	-50.700		

2	577050 WSW	Ov. Inkomensoverdr. aan overheid	Lasten	-14.631	-14.631	-14.631	-14.631
2	577105 Werkzoekenden dienstverlening	Ov. Inkomensoverdr. aan overheid	Lasten	14.631	14.631	14.631	14.631
2	581750 Maatwerkvoorzieningen natura materieel v	Vervoersvoorziening	Lasten	-70.000	-70.000	-70.000	-70.000
2	581750 Maatwerkvoorzieningen natura materieel v	Rolstoelen	Lasten	70.000	70.000	70.000	70.000
2	581750 Maatwerkvoorzieningen natura materieel v	WVG kosten CVV	Lasten	-205.660	-208.740	-211.870	-215.050
2	585250 Basismobiliteit	WVG kosten CVV	Lasten	205.660	208.740	211.870	215.050
3	502080 Podiumvoorziening dorpsplein Heerde	Algemeen onderhoud gebouwen	Lasten		2.000	2.000	2.000
3	502345 OBS De Horsthoek (F 421)	Algemeen onderhoud gebouwen	Lasten		-3.230	-3.230	-3.230
3	502345 OBS De Horsthoek (F 421)	Schoonmaakkosten en -artikelen	Lasten		-10.602	-10.602	-10.602
3	502345 OBS De Horsthoek (F 421)	Verzekering opstal	Lasten		-960	-960	-960
3	502345 OBS De Horsthoek (F 421)	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten		-580	-580	-580
3	502345 OBS De Horsthoek (F 421)	Energieverbruik	Lasten		-10.730	-10.890	-11.050
3	502345 OBS De Horsthoek (F 421)	Gemeentelijke belastingen	Lasten		-2.680	-2.720	-2.760
3	502395 De Rhijnsberg	Algemeen onderhoud gebouwen	Lasten		5.000		
3	502500 Sportpark Molenbeek	Algemeen onderhoud gebouwen	Lasten	15.000			
3	502520 Sportpark Eeuwlanden	Algemeen onderhoud gebouwen	Lasten		-1.410	-1.410	-1.410
3	502740 Nachtegaalweg 48	Afschrijvingen	Lasten	-10.529	-10.529	-10.529	-10.529
3	502740 Nachtegaalweg 48	Rente	Lasten	-156	-129	-103	-77
3	502740 Nachtegaalweg 48	Energieverbruik	Lasten	-5.890	-5.890	-5.890	-5.890
3	502740 Nachtegaalweg 48	Algemeen onderhoud gebouwen	Lasten	-3.210	-3.210	-3.210	-3.210
3	502740 Nachtegaalweg 48	Verzekering opstal	Lasten	-500	-500	-500	-500
3	506000 Financiën	Bankkosten	Lasten		3.000	3.000	3.000
3	506100 Elektronische dienstverlening	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
3	521100 Rekenkamerfunctie	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten		9.000	9.000	9.000
3	521400 Rechtsbescherming	Rechtskundig advies	Lasten	-10.000			
3	531000 Accountantskosten	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	5.490	5.490	5.490	5.490
3	531100 Deelnemingen nutsbedrijven	Dividend Vitens	Baten	24.000	24.000	24.000	24.000
3	531750 Precariobelasting	Overige personeel van derden	Lasten	-6.690			
3	533000 Economische zaken	Ov. Inkomensoverdr. aan overheid	Lasten	-2.500	-2.540	-2.580	-2.620
3	545000 Volkshuisvesting	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	5.000			
3	545000 Volkshuisvesting	Bijdr.regionale woonruimteverdeling	Lasten	6.000			
3	545200 Leges WABO	Vooroverlegconceptaanvraag omgevingsver	Baten	-15.000			
3	545250 Milieubeheer	bijdrage omgevingsdienst	Lasten	5.000		5.000	7.500
3	547150 Planschades	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	-10.000			
3	549000 Huisvesting basisonderwijs	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	15.000	15.000	15.000	
3	549150 Onderhoudsplan gem. accommodaties	Algemeen onderhoud gebouwen	Lasten	5.000	5.000	5.000	

3	549200 Vrijkomende locaties	Rente	Lasten	-443	-222	-182	-144
3	549200 Vrijkomende locaties	Gemeentelijke belastingen	Lasten	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
3	549200 Vrijkomende locaties	Algemeen onderhoud gebouwen	Lasten	-5.160	-5.160	-5.160	-5.160
3	549200 Vrijkomende locaties	Schoonmaakkosten en -artikelen	Lasten	-4.290	-4.290	-4.290	-4.290
3	549200 Vrijkomende locaties	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	-2.150	-2.150	-2.150	-2.150
3	551100 Kadaster & Landmeten	Onderhoud hard- en software	Lasten		1.500	1.500	1.500
3	551200 Beheerplan Wegen	Vegen	Lasten	12.000	12.000	12.000	12.000
3	551200 Beheerplan Wegen	Telefoonkosten	Lasten		3.000	3.000	3.000
3	551300 Opvang huisdieren	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	10.000	10.000	10.000	10.000
3	551800 Beheerplan Openbaar groen	Overige energie	Lasten	-5.420	-5.420	-5.420	-5.420
3	565200 Lokale radio	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten		-150	-150	-150
3	565300 Monumentenzorg	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	-5.000			
3	567150 Sportbeleid	Subsidie aan sportverenigingen	Lasten	-6.000			
3	567150 Sportbeleid	Contactraad LO	Lasten		-260	-260	-260
3	567150 Sportbeleid	Jubilea verenigingen	Lasten		-320	-320	-320
3	567150 Sportbeleid	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten		1.000	1.000	1.000
3	571055 Onafh. Clientondersteuning / -participa	SBOH	Lasten		-1.500	-1.500	-1.500
3	575250 Jeugdgezondheidszorg	Verian JGZ 0-4 jaar	Lasten	5.965	12.941	19.489	25.877
3	579000 Bijstandverlening	Sociale recherche	Lasten	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
3	579050 Levensonderhoud	Loonkostensubsidie	Lasten	40.000	40.000	40.000	40.000
3	579050 Levensonderhoud	Ov.sociale uitk.geld	Lasten	281.039			
3	579050 Levensonderhoud	Deelfonds Reintegratie	Baten	-35.828	-35.828	-35.828	-35.828
3	579450 Bijzondere bijstand/leenbijstand	Bijzondere bijstand	Lasten	-33.820	-33.820	-33.820	-33.820
3	581155 Maatwerkvoorzieningen PGB BG	Maatwerk immaterieel PGB	Lasten	-23.150	-23.150	-23.150	-23.150
3	581750 Maatwerkvoorzieningen natura materieel v	Invalidenparkeerkaart	Lasten		4.750	4.750	4.750
3	581950 Eigen bijdragen Wmo bestaand	Eigen bijdrage Wmo	Baten	-72.000	-72.000	-72.000	-72.000
3	585150 Vreemdelingen inburgering	Maatschappelijk begeleiding	Lasten	-21.263			
3	585150 Vreemdelingen inburgering	Ov.inkomensoverdrachten v. provincie	Baten	37.983			
3	585400 Mantelzorg	Mantelzorgcompliment	Lasten	10.000			
4	500030 Bestuurs- en Bedrijfsondersteuning en -adv.	Salarissen personeel	Lasten	15.000	37.000	37.925	38.873
4	500030 Bestuurs- en Bedrijfsondersteuning en -adv.	Salarissen personeel	Lasten	40.000	96.500	98.913	101.385
4	502680 Villa Jacoba	Algemeen onderhoud gebouwen	Lasten		65.000		
4	506050 Communicatieplan	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten		5.000	5.000	5.000
4	521150 College	Representatiekosten	Lasten	5.000			

4	533000 Economische zaken	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	25.000	25.000		
4	533000 Economische zaken	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	10.000			
4	531510 OZB woningen	OZB - zakelijk gerechtigden woningen	Baten	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000
4	531560 OZB niet -woningen	OZB - zakelijk gerechtigden niet - woni	Baten	195.000	195.000	195.000	195.000
4	573105 Jeugdhulp in natura bovenlokaal	Veilig thuisspoedeisende zorg	Lasten		5.980	8.508	11.380
4	585100 Volksgezondheid	AEDs	Lasten	5.000	5.000	5.000	5.000
4	585100 Volksgezondheid	Bijdrage gemeenschapp.regelingen	Lasten		1.000	1.000	1.000
4	585300 Algemene voorziening schoon en leefbaar	Huishoudelijke verzorging	Lasten		p.m.	p.m.	p.m.
5	502462 Kantine Faberhal	Overige personeel van derden	Lasten	-7.500			
5	521150 College	CoronaCOVID 19	Lasten	10.000			
5	523100 Openbare orde & Veiligheid		Lasten	81.700			
5	523100 Openbare orde & Veiligheid		Baten	-81.700			
5	531610 Belastingen overig	Aanmaning	Baten	9.000			
5	533000 Economische zaken	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	10.000			
5	533050 Markten	Pachten	Baten	10.000			
5	575005 Jeugdhulp uitvoeringkosten	Jeugd aan Zet	Lasten	10.000			
5	585250 Basismobiliteit	Vervoerskst gymnast	Lasten	-10.000			
5	585250 Basismobiliteit	Bijdr.leerl.vervoer	Baten	8.000			
5	585300 Algemene voorziening schoon en leefbaar	Huishoudelijke verzorging	Lasten	-223.530			

Afkortingenlijst

AED = automatische externe defibrillator

AmvB = Algemene maatregel van Bestuur

AMW = Algemeen Maatschappelijk Werk

AOV-er = Ambtenaar Openbare Veiligheid

APV = Algemeen Plaatselijke Verordening

Arbo = Arbeidsomstandigheden

AU = Algemene Uitkering

AWBZ = Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten

BAG = Basisregistratie Adressen en Gebouwen

BB = Bijzondere Bijstand

BBO = Bijzonder Basis Onderwijs

BBV = Besluit Begroting en Verantwoording

Bbz = Besluit bijstandverlening zelfstandigen

Begr.wijz. = begrotingswijziging

BGT = Basiskaart Grootschalige Topografie

BJZ = Bureau Jeugdzorg

BNG = Bank Nederlandse Gemeenten

Bofv = Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen

BRO = Besluit Ruimtelijke Ordening

BRP = Basis Registratie Personen

BSHW = Brede School Heerde West

BTW = Bruto Toegevoegde Waarde

BV = Besloten Vennootschap

BWS = Besluit woning gebonden subsidies

c.q. = casu quo

CAK = Centraal Administratie Kantoor

Cao = Collectieve arbeidsovereenkomst

CJG = Centra Jeugd en Gezin
CMS = contentmanagementsysteem
CVN = Centraal Veluws Natuurgebied

d.d. = de dato
DD JGZ = Digitaal Dossier Jeugdgezondheidszorg
DigiD = Digitale identiteit
DLG = Dienst Landelijk Gebied
DVA = dienstverleningsafspraken

e.d. = en dergelijke
EG = Europese Gemeenschap
E-gem = Elektronische gemeenten
EKD = Elektronisch Kinddossier
EMU = Economische en Monetaire Unie
EPC = Energie Prestatie Coëfficiënt
etc. = et cetera
EVA = Epe, Voorst en Apeldoorn

Fido = Financiering decentrale overheden
fte = fulltime-equivalent
FWI = Fonds Werk en Inkomen

GAP = Gemeentelijk Afkoppel Plan
GBA = Gemeentelijke Basis Administratie
GBKN = Grootschalige Basiskaart Nederland
GFT = Groente, Fruit en Tuin
GGD = Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGNet = Geestelijke Gezondheidszorg Net (instelling voor geestelijke gezondheidszorg)
GGZ = Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR = Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen

GPR = Gemeentelijke Praktijk Richtlijn

GRP = Gemeentelijk rioleringsplan

GVVP = Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan

H2O = Hattem, Heerde en Oldebroek

ha. = hectare

HAVO =

HHV = hoger algemeen voortgezet onderwijs

HOF = Heerder Historische Vereniging

HUP = Houdbare Overheidsfinanciën

HV = Handhavings Uitvoerings Programma
Huishoudelijke Verzorging

IAU = Incidenteel aanvullende uitkering

IHP = Integraal HuisvestingsPlan

I&M = Infrastructuur en Milieu

i.o. = in oprichting

i.r.t. = in relatie tot

ICT = informatie- en communicatietechnologie

ID-kaart = Identiteitskaart

IOAW = Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers

IOAZ = Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen

ISV = Investeringsbudget stedelijke vernieuwing

JCO = Justitieel casusoverleg

KCC = Klant Contact Centrum

KWP3 = Kwalitatief Woonprogramma 2010-2019

LEA = Lokale Educatieve Agenda

LOP	= landschapsontwikkelingsplan
m.b.t.	= met betrekking tot
m2	= vierkante meter
M2A	project modernisering applicatielandschap
mbo	= middelbaar beroeps onderwijs
MD Veluwe	= Maatschappelijke Dienstverlening Veluwe
MDT	= Multi Disciplinair Team
Mer	= Milieueffectrapportage
MFA	= multifunctionele accommodatie
MPG	= Meerjaren Prognose Grondexploitatie
MT	= Managementteam
NAW	= Naam, adres en woonplaats
NEN	= Nederlandse norm
NHR	= Nieuwe Handels Register
NIEGG	= Niet in exploitatie genomen gronden
n.l.	= namelijk
NOG	= Noord- en Oost Gelderland
NSVV	= Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde
NT	= Nederlandse Taal
NUP	= Nationaal Uitvoerings Programma
NV	= Naamloze Vennootschap
o.a.	= onder andere
OAB	= Onderwijs Achterstanden Beleid
OBO	= Openbaar Basis Onderwijs
ODNV	= Omgevingsdienst Noord- Veluwe
OEM	= Overige eigen middelen
OKE	= Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie
OM	= Openbaar Ministerie

OW = Openbare Werken

OZB = Onroerende Zaak Belasting

PDCA = Plan, Do, Check en Act

PDR = Programma Directie Rijkswaterstaat

pgb = Persoonsgebonden budget

PGO = Patiënten-, gehandicaptenorganisatie en ouderenbonden

PGO = Periodiek Gezondheids Onderzoek

PIOFACH = Personeel, Inkoop, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie, Huisvesting

PKB = planologische kernbeslissing

pva = plan van aanpak

P&C cyclus = Planning- en control cyclus

RDW = Rijksdienst Wegverkeer

RGV = Recreatiegemeenschap Veluwe

RIP = Rijksinpassingsplan

RMC/VSV = Regionaal meld- en coördinatiepunt vroegtijdig schoolverlaten

RNV = Regio Noord-Veluwe

RO = Ruimtelijke ontwikkeling

ROD = Regionale Omgevingsdiensten

ROVA = Regionale Organisatie Verwijdering Afvalstoffen

RPD = Regionaal Programma Bedrijventerreinen

RROL = Regionale Regeling Operationele Leiding

RUD = Regionale Uitvoeringsdiensten

SLOK = Stimulering van Lokale Klimaatinitiatieven

soza = sociale zaken

t.b.v. = ten behoeve van
TOP = toeristisch overstap punt

UWV = Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen

VAVO = Voortgezet algemeen volwassenenonderwijs
VBT = Veluws Bureau voor Toerisme
vm. = Voormalig
VNG = Vereniging van Nederlandse gemeenten
VNOG = Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland
VOF = Vennootschap onder firma
VRM = Veiligheid, Ruimte en Milieu
VROM = Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
VSV = Vroegtijdig schoolverlaten
VTH = Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VVE = Voor- en Vroegschoolse Educatie
vwo = voortgezet wetenschappelijke onderwijs
VWS = Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Wabo = Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WGS = Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
WIJ = Wet Investeren in Jongeren
WION = Wet Informatie Ondergrondse Netwerken
WIW = Wet inschakeling werkzoekenden
WMO = Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Wob Wet openbaarheid van bestuur
WOZ = Wet Onroerende Zaken
WRO = Wet Ruimtelijke Ordening
WSNP = Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen
Wsw = Wet sociale werkvoorziening
WWB = Wet Werk en Bijstand
ZAT = Zorg Advies Team
ZAS = Ziekteverzuim als signaal